

REACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL – TG.MURES FAZA II-PROPUNERE PUG PRELIMINAR

1. INTRODUCERE

TEMA PRELIMINARĂ pentru elaborarea P.U.G. Târgu Mureș

1. DATE GENERALE

Având în vedere că P.U.G. Târgu Mureș aflat în vigoare în prezent a fost elaborat între anii 1998 - 2002 și aprobat prin H.C.L. nr. 257/ 19.12.2002, și că până în prezent au intervenit schimbări majore în viața socială și economică, se impune o actualizare a direcțiilor de dezvoltare a municipiului Târgu Mureș.
Conform Legii nr. 350/2001 cu modificările ulterioare - O.G. nr. 69/2004, Legea nr. 289/2006, O.G. nr. 18/2007, Legea nr. 168/2007, O.G. nr. 27/2008, O.G. nr.10/2009, Legea nr. 183/2009 și Legea nr. 242/2009, Planul Urbanistic General este o documentație cu caracter director și de reglementare operațională care se elaborează pentru fiecare unitate administrativ -teritorială de bază și se actualizează la un interval de 5-10 ani, constituind baza legală pentru realizarea programelor și acțiunilor de dezvoltare.

Planul Urbanistic General cuprinde **reglementări pe termen scurt**, la nivelul întregii unități administrativ — teritoriale de bază cu privire la:

- stabilirea și delimitarea teritoriului intravilan în relație cu teritoriul administrativ al localității;
- stabilirea modului de utilizare a terenurilor din intravilan;
- zonificarea funcțională în corelație cu organizarea rețelei de circulație și cu dezvoltarea infrastructurii tehnico -edilitară;
- delimitarea zonelor afectate de servituti publice;
- modernizarea și dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare;
- stabilirea zonelor protejate și de protecție a monumentelor istorice și a siturilor arheologice reperate;
- zonele care au instituite un regim special de protecție prevăzut în legislația în vigoare;
- forme de proprietate și circulația juridică a terenurilor;
- precizarea condițiilor de amplasare și conformare a volumelor construite, amenajate și plantate;
- zonele de risc natural delimitate și declarate astfel, conform legii, precum și la măsurile specifice privind prevenirea și atenuarea riscurilor, utilizarea terenurilor și realizarea construcțiilor în aceste zone.
- zone de risc datorate unor depozități istorice de deșeurii.

Planul urbanistic general cuprinde **prevederi pe termen mediu și lung** cu privire la:

- evoluția în perspectiva a localității;
- direcțiile de dezvoltare funcțională în teritoriu;
- traseele coridoarelor de circulație și de echipare prevăzute în planurile de amenajare a teritoriului național, zonal și județean;
- zonele de risc natural delimitate și declarate astfel, conform legii, precum și la măsurile specifice privind prevenirea și atenuarea riscurilor, utilizarea terenurilor și realizarea construcțiilor în aceste zone.
- lista principalelor proiecte de dezvoltare și restructurare;
- stabilirea și delimitarea zonelor cu interdicție temporară și definitivă de construire;
- delimitarea zonelor în care se preconizează operațiuni urbanistice de regenerare urbană.

Planul urbanistic general se elaborează în baza strategiei de dezvoltare a localității și se corelează cu bugetul și programele de investiții publice ale localității, în vederea implementării prevederilor obiectivelor de utilitate publică.

Prin Planul urbanistic general se identifică zone pentru care se pot institui reglementări ce nu pot fi modificate prin planuri urbanistice zonale sau planuri urbanistice de detaliu și de la care nu se pot acorda derogări. Aceste reglementări se formulează cu claritate în Regulamentul local de urbanism aferent Planului urbanistic general.

2. DESCRIEREA SUCCINTĂ A DISFUNCȚIONALITĂȚILOR ȘI A POTENȚIALULUI MUNICIPIULUI TÂRGU MUREȘ DIN PUNCT DE VEDERE URBANISTIC

Târgu Mureș este un oraș cu un potențial deosebit de dezvoltare, dar aceasta este încetinită în parte de câteva aspecte nefavorabile: - Ca aproape în toate orașele românești aflate în proces intens de dezvoltare, circulația în interiorul orașului este deficitară. Două din piedicile importante care afectează circulația le reprezintă cursul Mureșului și calea ferată, care ambele traversează orașul de la NE la SV, constituind obstacole dificil de traversat. Trecerea peste Mureș se face pe două poduri care sunt insuficiente pentru a face legătura rapidă și fluentă între partea de nord a orașului (Cartierul Unirii) și comunele limitrofe (Sântana de Mureș, Sâncraiu de Mureș, etc) pe de o parte, și restul orașului pe de altă parte. Trecerea peste calea ferată se face la nivel cu aceasta, cu bariere clasice, fapt care conduce la creșterea timpului de deplasare în oraș. În vederea ameliorării acestor disfuncții, se află în desfășurare un Plan Urbanistic Zonal care prevede mutarea căii ferate pe malul stâng al râului Mureș sau îngroparea parțială a acesteia pe amplasamentul actual.

Totodată, prin același proiect se intenționează realizarea, pe vechiul traseu al căii ferate sau pe malul stâng al Mureșului, o cale rutieră rapidă de traversare a orașului, alternativă la actuala stradă care trece prin centrul istoric al orașului. Acest nou traseu rutier, împreună cu „Prelungirea Căii Sighișoare” (proiect tehnic realizat) și cu „Strada de legătură între Spitalul Clinic Județean de Urgență Târgu Mureș și strada Livezeni” (proiect tehnic realizat), vor realiza un inel intern de circulație, cu rol de descongestionare a traficului din zona central-istorică a orașului.

Un alt proiect propus pentru rezolvarea deficienței privind circulația este proiectul „Pod de legătură peste râul Mureș, zona Aleea Carpați” – cu studiu de fezabilitate elaborat - care are ca scop facilitarea legăturii între oraș și cartierul Unirii. Un alt pod peste Mureș, în apropiere de Azomureș, este prevăzut prin proiectul „Prelungirea Căii Sighișoare”, care să permită transferarea traficului de tranzit venind dinspre Cluj spre o centură ocolitoare propusă pe teritoriul Sâncraiu de Mureș și Sântana de Mureș.

O consecință a intervențiilor amintite mai sus este și crearea posibilității de reducere și eventual de eliminare a traficului rutier în Piața Trandafirilor, contribuind în acest fel la rezolvarea unui alt neajuns al orașului — lipsa de trasee exclusiv pietonale, promenade, piste pentru biciclete.

-Un alt aspect negativ referitor la circulație îl reprezintă lipsa centurilor ocolitoare care să degreze zona centrală a orașului de traficul rutier de tranzit. Consiliul Județean Mureș și Zona Metropolitană Tîrgu Mureș propun proiecte de realizare a unor centuri ocolitoare.

-Municipiul suferă și din punct de vedere al lipsei locurilor de parcare, atât în zona centrală, cât și în interiorul cartierelor de locuințe. În acest scop s-a un studiu de fezabilitate pentru realizarea unui parcaj subteran în Piața Trandafirilor.

-Tîrgu Mureș are o specializare industrială, atenuată în ultimul timp de restructurarea activităților secundare, a căror dominanță este preluată de comerțul și serviciile în creștere. Azo Mureș, Mobex, Armedica și Sandoz (fabrici de medicamente) sunt industrii care funcționează, în timp ce fabrica de pielărie, fabrica de cablaj, Electromures (electrocalorice, cablaj, calculatoare), Textila Mureș, Fabrica de conserve, Fabrica de cărămidă, Imatex (industrie ușoară), Fabrica de mașini de calcul, etc. și-au încetat activitatea sau lucrează la capacitate redusă. Zona industrială funcțională și o mare parte din marile centre comerciale nou apărute se află în partea de SV a orașului, de o parte și de alta a E60 la ieșirea spre Cluj.

Tot în această zonă a orașului se află și spațiile aparținând fostelor fabrici, care necesită reorganizare și atribuirea de noi funcțiuni. O parte mai mică din activitatea de retail se desfășoară și în zona de SE a orașului (zona Livezeni), la ieșirea spre Sighișoara. Aici se află și fosta fabrică de mașini de calcul care în prezent a fost preluată de Universitatea Petru Maior și se află în proces de reconversie pentru a putea fi folosită pentru învățământ.

-Zona spitalelor, a clinicilor și a învățământului superior se concentrează în partea de NE și centru a orașului. Pentru a facilita tranzitul în această zonă se intenționează construirea unei străzi prin pădurea „Dealul Mare” care să facă legătura între E60 și locul unde se află amplasat Spitalul Județean Mureș, SMURD și viitorul Spital Regional cu DN13.

-De la elaborarea PUG vechi până în prezent au apărut minicartiere de locuințe în interiorul intravilanului generos, cât și în afara acestuia, cum ar fi: cartierul Belvedere, zona Platoul Cornești, zona Livezeni, pe strada Voiniceniilor, cartierul Unirii. În rest, construcții de locuințe s-au realizat în comunele limitrofe: Sângeorgiu de Mureș, Sântana, Sâncraiu de Mureș, Cristești, Livezeni, Corunca. Acest aspect presupune o nouă gândire a relațiilor oraș - zonă periurbană și colaborare între acestea în vederea rezolvării accesibilității și a altor aspecte importante pentru asigurarea unui grad de confort similar municipiului pentru orașenii stabiliți în afara acestuia.

-Spații verzi. Planul Local de Dezvoltare Durabilă are drept obiectiv pe termen lung creșterea cu 30% a spațiului verde. Din fericire, Tîrgu Mureș deține spații generoase care pot fi plantate și/sau amenajate pentru agrement: fâșii de-a lungul Mureșului, pădurea de la Platoul Cornești. În prezent, municipiul beneficiază de două zone de agrement atractive: Complexul Weekend și Platoul Cornești (pentru a căror modernizare și extindere se află în derulare proiecte); în afară de acestea se intenționează sau sunt în curs de realizare amenajări și extinderi de spații de recreere precum: zonă de agrement în cartierul Tudor, a unui parc municipal la Hipodrom - Bucla Mureșului, reamenajarea și conservarea Cetății Medievale, precum și amenajarea de coridoare verzi de-a lungul Mureșului, parcuri de joacă în cartiere (Aleea Carpați, Aleea Vrancea, Aleea Hațeg).

-Alături de atracția zonelor de agrement se adaugă potențialul turistic insuficient valorificat al zonei istorice a orașului care cuprinde un bogat fond imobiliar, cu valoare de patrimoniu, amplasat atât în Cetatea Medievală, cât și în afara acesteia. În prezent nu există o documentație de urbanism care să vizeze zona istorică. Se urmărește ca prin PUG să fie suplinită această lipsă.

3. NECESITATEA REACTUALIZĂRII PUG TÎRGU MUREȘ DERIVĂ DIN:

-Obligația actualizării PUG în conformitate cu L 350/ 2001 a urbanismului și amenajării teritoriului

-Preluarea și corelarea reglementărilor urbanistice din toate documentațiile PUZ/ PUD aprobate ulterior aprobării PUG care generează următoarele modificări:

-majorarea suprafeței intravilanului cu 35,85ha prin documentația PUZ "Zona rezidențială cartier Unirii"

-schimbări de regim tehnic și economic pentru diferite imobile

-stabilire de încadrări funcționale diferite față de cele prevăzute în PUG-ul aprobat în anul 2002;

-extinderea și modernizarea (după caz) a tramei stradale existente;

-diferite faze de proiectare ale drumurilor ce alcătuiesc inelul interior de circulație al municipiului;

-se află în faza de elaborare PUZ-ul pentru reorganizarea circulației pe cale ferată pe teritoriul orașului

-Asocierea municipiului cu unitățile administrativ teritoriale limitrofe în vederea dezvoltării zonei metropolitane

-Solicitări multiple de fructificare a terenurilor situate în extravilanul localității (ex. Zona Dealul Budiului)

-Elaborarea proiectului pentru autostrada „Transilvania"

-A fost redefinit arealul aferent zonei protejate

Noi documente de dezvoltare strategică la nivelul municipiului (Plan Integrat de Dezvoltare Tîrgu Mureș), al județului (PATJ Mureș)

4. PRINCIPALELE CATEGORII DE PROBLEME LA CARE SE CERE O REZOLVARE PRIN DOCUMENTAȚIA P.U.G.

-Extinderea intravilanului

-Relaționarea cu zona periurbana

-Regenerarea urbană: reinventarierea, redelimitarea zonei centrale și a zonei de protecție; prezervarea fondului vechi construit și păstrarea stilului arhitectural al orașului vechi; realizarea de noi construcții și organizarea de spații publice în spiritul unei vieți urbane active (crearea unui centru pentru servicii publice, construcția de noi locuințe, modernizarea fondului construit între 1950-1980 și eventual înlocuirea acestuia cu construcții noi, noi centre comerciale care deservesc zone rezidențiale, etc.)

-Dezvoltarea imaginii Municipiului Tîrgu Mureș ca oraș turistic, universitar, de cercetare, și de promovare a sănătății - prin UTR-uri speciale; delimitarea și organizarea zonelor cu destinație turistică și de agrement (rezolvarea accesibilității, dotări aferente - parcuri, centre comerciale, etc); delimitarea și organizarea zonelor funcționale cu profil universitar și de cercetare (creare spații dedicate, spații de parcare, spații verzi, etc); delimitarea zonelor funcționale cu profil medical și organizarea acestora (spitale, clinici tradiționale, spații pentru cabinete private, apartamente în regim hotelier pentru însoțitori, apartamente pentru medici, spații parcare necesare, comerț strict necesar pentru persoanele internate, circulații locale, etc.)

-Suprafețe mari destinate infrastructurii de sprijin a afacerilor (parcuri tehnologice/ industriaie/IT, zone de transfer logistic, etc), precum și marilor centre comerciale și spațiilor de depozitare produse agricole sau alte produse

-Ameliorarea sistemului de circulație, atât în ceea ce privește circulația cu mijloace de transport motorizate (centuri de ocolire, intrări în oraș, intersecții aglomerate, parcuri atât în zona centrală cât și în cartierele de

locuințe, noi linii de cale ferată și mutarea gării principale), cât și la nivelul circulației alternative (piste pentru biciclete, trasee pietonale); se va urmări, pe cât posibil, ca sistemul de circulație alternativă să fie decalat față de circulația rutieră, și să fie cuplat cu sistemul de spații verzi

-Studierea posibilității utilizării traseului actual al căii ferate posibil a fi transmutată sau îngropată parțial, în vederea realizării unui drum rapid care să facă legătura pe direcția SV - NE în oraș

-Realizarea unui sistem de spații verzi interconectate prin spații pietonale și fâșii verzi:

extinderea spațiilor verzi și dezvoltarea de noi spații pentru recreere (parc municipal, parcuri tematice, centre pentru sport, locuri de joacă, păduri amenajate, spații de promenadă.

2. ANALIZA STADIULUI ACTUAL AL DEZVOLTĂRII

2.1.RELAȚII IN TERITORIU

2.1.1.ASPECTE GENERALE

Urbanismul contemporan vede orasul ca parte organica a unui mediu ambiant mai mare, a unui sistem socio-economic si cultural geografic esential pentru propria durabilitate.

Municipiul Tîrgu Mureș (cu 144.806 de locuitori în anul 2008) este situat în prezent în categoria orașelor de mărime mijlocie la nivel național (între 100-000 - 199.000 locuitori), fiind, ca mărime, al șaisprezecelea oraș al țării.

Conform studiilor elaborate de URBANPROIECT S.A. pentru Planul de Amenajare al Teritoriului Național (P.A.T.N.) — secțiunea a IV-a „*Rețeaua de locatății*”, Tîrgu Mureș face parte din categoria „municipiilor-centru de importanță județeană și interjudețeană, cu influențe la nivel național”, în această categorie fiind încadrate, la nivelul țării, 33 de localități.

În conformitate cu Carta Verde privind politica de dezvoltare regională în România¹ Tîrgu Mureș este unul din cele șase municipii reședință de județ din Regiunea Centru, alături de Alba Iulia, Sibiu, Brașov, Sfântu Gheorghe, Miercurea Ciuc. Având o suprafață de 31.400 kmp care reprezintă 14,3 % din teritoriul României, Regiunea Centru ocupa locul al 5-lea din cele 8 regiuni ale țării.

2.1.2.NIVEL NATIONAL

Legat de locul municipiului în rețeaua de localități la nivel național și de situarea sa față de fluxurile majore de dezvoltare la **nivel național și continental** sunt importante următoarele aspecte:

- > Rețeaua de transporturi rutiere și feroviare prioritare la scară continentală, care a fost stabilită la Conferința Pan-europeană privind transporturile (Creta, 1994), este caracterizată de lipsa legăturilor rapide între partea de centru și vest a țării și cea de est și nord-est, inclusiv către magistrala cea mai scurtă care va lega Marea Baltică și Marea Neagră — arteră comercială de prim interes.

P.A.T.N. propune realizarea acestei legături prin intermediul unor trasee autorutiere interne (drum expres) pe direcțiile Cluj-Napoca - Suceava, respectiv autostrada Moldova până la Iasi-Sculeni. În cazul în care în viitor se va realiza această legătură, ca și legătura feroviară cu Sighisoara, Tîrgu Mureș va câștiga o poziție mult mai favorabilă situându-se pe unul dintre cele mai importante fluxuri comerciale.

- > În ceea ce privește accesibilitatea la nivel național și continental se remarcă două aspecte: pe de o parte situarea în afara principalelor trasee de transport feroviare (la nivel național și continental) și nivelul de echipare și caracteristicile aeroportului modernizat încă inferior unui aeroport de rang internațional, iar pe de altă parte amplasarea municipiului în apropierea traseului viitoare autostrăzi Oradea - Cluj-

Napoca - București, din cadrul coridorului european care leagă vestul Franței și nordul Greciei.

2.1.3. NIVEL REGIONAL

Din punct de vedere al poziției municipiului la **scară regională, județeană și locală** se pot afirma următoarele:

- > Prin talia demografică, statutul administrativ, gradul de concentrare și importanța activităților economice, Tîrgu Mureș se plasează pe poziția a II-a în cadrul Regiunii Centru, fiind devansat de municipiul Brașov.
- > Municipiul Tîrgu Mureș s-a manifestat ca un centru polarizator pentru localitățile din Câmpia Transilvaniei, capacitatea de atracție a acestuia fiind diminuată doar de forța polarizatoare a municipiului Cluj-Napoca. Competiția urbană a fost favorabilă orașului Tîrgu Mureș, consolidându-i poziția de centru urban de rangul II în sistemul regional, datorita faptului că toate celelalte orașe au talii demografice mult inferioare și forță economică mai redusă.
- > La nivel județean Tîrgu Mureș a beneficiat de atu-urile asigurate de poziția de loc central atrăgând cea mai mare parte a activităților economice și a populației din spațiul județean. Relațiile dominante cu orașele din spațiul intra-județean sunt cele de cooperare .
- > Din punct de vedere al accesibilității la nivel regional Tîrgu Mureș are avantajul situării de-a lungul culoarului natural oferit de valea Mureșului de-a lungul căruia s-au canalizat căile de comunicație, rutiere și feroviare favorizând legăturile spre Reghin, Sovata, Borsec și respectiv spre Alba Iulia.

Aspectele nefavorabile sunt date de lipsa unei legături pe calea ferată cu Sighișoara și de faptul că nu au fost realizate lucrări de modernizare pe tronsonul de cale ferată Războieni — Tîrgu Mureș — Deda.

La scară județeană municipiul Tîrgu Mureș are un potențial demografic important care reprezintă cca.25% din populația județului și o arie de influență reală care totalizează mai mult de 50% din totalul locuitorilor. Arealul periurban al orașului Tîrgu Mureș este puternic influențat de axul nord-est — sud-vest al circulației rutiere și feroviare paralele cu Mureșul, deși Câmpia Transilvaniei, complet lipsită de orașe, reprezintă o arie largă ce gravitează de asemenea spre Tîrgu Mureș.

Rețeaua de localități din zona metropolitană este organizată în 13 unitati administrative teritoriale (Cristești, Sâncraiu de Mureș, Acățari, Sângeorgiu de Mureș, Ceuașu de Câmpie, Crăciunești, Corunca, Sanpaul, Ernei, Gheorghe Doja, Livezeni, Panet, Ungheni) cuprinzând împreună cu Tîrgu Mureș 211.929 locuitori. Numărul de locuitori pe comuna se înscrie între 2.072 locuitori în comuna Corunca și 8901 locuitori în comuna Sângeorgiu de Mureș. Comune cu un număr mediu de locuitori — cca. 5000 - 7.000 sunt Cristești, Sâncraiu de Mureș, Acățari, Ceuașu de Câmpie, Ernei, Panet și Ungheni. Mărimea comunei este reprezentată în general și printr-un număr mai mare de locuitori în satele reședință de comună.

Se conturează două zone aproximativ concentrice în jurul municipiului Tîrgu Mureș:

- **prima zonă** (comunele Sâncraiu de Mureș, Sântana de Mureș, Sângeorgiu de Mureș, Livezeni, Crăciunești, Cristești, Gheorghe Doja,

Ungheni) este caracterizată prin faptul că mai mult de 50% din populația activă este angajată în *sectorul secundar sau terțiar*, existând schimburi economice importante cu municipiul și fluxuri importante de forță de muncă;

- **a doua zonă** (Ceuașu de Câmpie, Ernei, Acățari, Sanpaul, Pănet) constituie - alături de comunele Crăciunești, Gheorghe Doja, Ungheni - teritoriul de aprovizionare cu produse agricole al municipiului, populația din această zonă fiind ocupată preponderent în *sectorul primar*.

Condițiile geografice din zona periurbană sunt favorabile dezvoltării și permit mai multe opțiuni în ceea ce privește municipiul Tîrgu Mureș. Tendințele generale privind dezvoltarea centrelor urbane indică trecerea de la urbanizarea prin creșterea rapidă a orașelor mari și mijlocii odată cu un intens proces de industrializare, la exportul „urbanizării” de către orașele mari și mijlocii în teritoriul înconjurător prin formarea unor aglomerații sau a unor culoare urbanizate bazate pe cooperare intercomunală. La nivelul teritoriului periurban al municipiului Tîrgu Mureș există o serie de condiții favorabile dezvoltării unei aglomerații urbane:

- existența unor localități care prin profilul ocupațional al populației (peste 50% din activi sunt ocupați în sectorul secundar sau terțiar) au deja caracteristicile unor localități urbane;
- cele mai multe dintre localitățile periurbane contribuie cu navetiști la forța de muncă a municipiului și se află la distanțe foarte mici de oraș;
- gruparea unor localități două câte două (Sântana de Mureș cu Sâncraiu de Mureș, Cristești cu Ungheni, Sângeorgiu de Mureș cu Ernei, Gheorghe Doja cu Crăciunești) conduce la formarea unor concentrări de populație de peste 10.000 de locuitori, prag critic dincolo de care este profitabil transportul în comun multimodal; - existența unor rețele edilitare la scară zonală. Comunele care se află pe axa naturală de dezvoltare dată de culoarul Mureșului determină constituirea aglomerației sub forma unui culoar urban. Trebuie luată în calcul necesitatea extinderii, în timp, a acestui ax urbanizat în adâncime, trebuind asigurate legăturile transversale necesare (către comunele Gheorghe Doja și Crăciunești — la sud de valea Mureșului — și Ceuașu de Câmpie și Pănet — la nord).

2.2. DIAGNOZA ACTIVITATII ECONOMICE

2.2.1. ASPECTE GENERALE

Dezvoltarea economică a orașului Tîrgu Mureș este însoțită de extinderea procesului de **metropolizare**, având în vedere talia demografică favorabilă a acestuia și capacitatea în creștere de atragere a activităților economice cu caracter internațional.

Procesul de metropolizare este strâns legat de cel de **terțiarizare** care nu înseamnă doar o creștere cantitativă a ponderii forței de muncă în servicii, dar și profunde mutații calitative prin creșterea importanței terțiarului superior (activități de cercetare aplicată și susținere a ramurilor economice, activități de distribuție, cele de reproducție lărgită, ca și serviciile curente pentru populație). Sunt promovate noi forme spațiale de concentrare a activităților (centre comerciale și de afaceri, parcuri de activități, parcuri științifice, arii funcționale de transfer) care reflectă nu numai schimbări fundamentale de

organizare, ci și dezvoltarea unor noi tipuri de relații inter sau trans-sectoriale (inter-industriale, între unitățile productive și cele de cercetare, între cele industriale și cele de servicii pentru populație).

Un alt proces asociat metropolizării este cel de **urbanizare**.

Spre deosebire de etapele anterioare în care procesul de urbanizare a fost concentrat de dinamica orașului Tîrgu Mureș, dezvoltarea zonei metropolitane impune extinderea procesului în spațiul periurban, al comunelor limitrofe prin intermediul a două mecanisme fundamentale: *promovarea parteneriatului* dintre centrul urban și comunele învecinate și a *complementarității funcționale* care asigură integrarea dintre oraș și comunele periurbane. Se adaugă *dezvoltarea economiei de diversificare* care promovează produse personalizate.

Trebuie ținut seama ca dezvoltarea aglomerației urbane urmărește *difuzia procesului de creștere economică spre spațiul periurban* pentru egalizarea performanțelor. Se impune, deci, o strategie de atragere a noilor localizări spre comunele învecinate orașului. Spațiul periurban este și *un rezervor de tradiții locale, în special meșteșugărești* care trebuie păstrate și dezvoltate prin promovarea unor produse cu marcă înregistrată care conferă specificitate economiei locale, prezentând avantajul că nu sunt supuse unei concurențe regionale.

2.2.2. SECTORUL PRIMAR

Se constată încă lipsa unei specializări agricole care să răspundă cerințelor pieței de desfacere a marelui oraș din apropiere, dar și existența unui dezechilibru între performanțele agriculturii periurbane și necesitățile de aprovizionare a municipiului.

Șansele de dezvoltare ale sectorului primar sunt legate de politici integrate care presupun :

- > **Corelarea specializării agricole cu cererea urbană** prin: dezvoltarea industriei alimentare urbane; atragerea în mediul rural a micii industrii de prelucrare a resurselor agricole și a serviciilor pentru susținerea agriculturii ecologice ; menținerea în zona periurbana a suprafețelor de pășuni și fanețe necesare pentru extinderea zootehniei; crearea unui sistem de pietă de desfacere pentru producția agricolă și ecologică; stimularea dezvoltării pomiculturii; susținerea micilor producători agricoli; sprijinirea producției agricole științifice prin înființarea unor secții de cercetare în agronomie;
- > **Reducerea poluării în spațiul urban și periurban** pentru asigurarea obținerii unor producții agricole ecologice;
- > **Protecția resursei forestiere și gestiunea sa în manieră durabilă;**
- > **Menținerea în funcțiune a exploatărilor de gaze naturale din Ernei, Corunca, Livezeni, Sâncraiu de Mureș**, care deși au înregistrat un declin accentuat al populației ocupate, asigură o anumită stabilitate pe piața locală a forței de muncă și obținerea unor venituri mai mari decât cele derivate din munca agricolă.

2.2.3. SECTOR SECUNDAR

Diversificarea industrială este unul dintre procesele caracteristice care definesc în ultimul deceniu economia orașului Tîrgu Mureș. Deși

experimentează un complex proces de restructurare, industria urbană prezintă un atuu incontestabil, cel al existenței unor ramuri economice viabile.

Procesul de restructurare industrială trebuie conceput ca fiind un proces cu două componente, una de *dezindustrializare* care conduce la dispariția ramurilor industriale neviabile și una de *reindustrializare* care aduce în economia locală activități dinamice, noi, inovative, performante cu efecte de creștere și asupra celorlalte tipuri de activități. În al doilea rând, procesul are și o dimensiune spațială care constă în transferul unora dintre activități spre spațiul periurban cu rol în dinamizarea economiilor rurale respective și în consolidarea relațiilor de cooperare între oraș și comunele din jur.

Soluțiile adoptate pentru dezvoltarea durabilă a industriei orașului urmăresc consolidarea punctelor forte și valorificarea șanselor pe de o parte și atenuarea punctelor slabe și eliminarea amenințărilor pe de altă parte.

Obiectivele specifice în concordanță cu tendințele evidențiate de studiul de fundamentare includ :

- > **Consolidarea ramurilor viabile** prin acțiuni prioritare de dezvoltare susținute de avantajele comparative și competitive ale industriei medicamentelor , industriei de prelucrare a lemnului prin menținerea nișelor de export pe piața externă.
- > **Relansarea industriilor potențial viabile** prin atenuarea disfuncționalităților conjuncturale care le afectează.
- > **Adaptarea structurală a industriilor în declin** prin redimensionarea capacităților productive și reprofilarea producției ;
- > **Promovarea domeniilor de vârf** prin acordarea de facilități de localizare întreprinderilor care dezvoltă inovații de produs sau de proces de producție sau care concep noi moduri de organizare a muncii și de management al resurselor naturale și umane. Sunt vizate industria pentru tehnică de calcul și soft informatic, activitățile terțiare de susținere a activităților industriale performante (marketing, consultanță, drept).
- > **Reducerea poluării (atmosferice în special) și minimizarea riscurilor tehnologice** prin aplicarea mai fermă a legislației de mediu, stimularea investițiilor în echipamente care asigură protecția mediului, dezvoltarea proceselor tehnologice ecologice prin import sau cooperări. Este necesară reducerea poluării și a riscurilor tehnologice la unitățile existente și asigurarea ca unitățile noi implantate să nu fie poluante și să nu aducă riscuri tehnologice, întrucât cea mai mare parte a poluării și majoritatea riscurilor tehnologice provin din folosirea unor tehnologii depășite, obiectivul este în legătură cu cel privind facilitarea transferului tehnologic, a cooperării tehnologice între întreprinderi și între acestea și institutele de învățământ superior. Trebuie să se aibă în vedere și dezafectările precum și reconversile care lasă în urmă situri contaminate.

2.2.4. SECTOR TERȚIAR

Unul dintre fenomenele care însoțesc transformările ultimului deceniu se referă la schimbarea profilului industrial într-unul terțiar cu polarizare regională asigurată de dezvoltarea activităților administrative, comerciale, de sănătate, financiar-bancare, culturale și de învățământ superior.

Pe categorii de servicii sunt individualizate următoarele probleme:

- > **Servicii comerciale**, deși cele mai dinamice în ultima perioadă, rămân totuși deficitare din punct de vedere al calitatii și diversității unităților comerciale. Este necesară dezvoltarea centrelor comerciale specializate, organizarea eficientă a piețelor agro-alimentare, menținerea unor zone comerciale specifice în zonele centrale ale spațiului urban care asigură prestigiul și atracția locuitorilor din toate zonele funcționale și din teritoriul periurban al orașului.
- > **Servicii turistice** pentru care ultimul deceniu a adus un spor de îmbunătățire a cantității și calitatii ofertei care să valorifice istoria orașului, patrimoniul său cultural, moștenirile culturale datorate mixului etnic, situl fizico-geografic etajat cu puncte de belvedere dinspre platou spre lunca Mureșului. Infrastructura turistică este în creștere dar promovarea insuficientă. Obținerea performanțelor este condiționată de dezvoltarea unor tipuri specializate de turism ca cel de afaceri și etnico-cultural, de sănătate, etc.
- > **Servicii de educație**, deși emblematice pentru orașul Tîrgu Mureș recunoscut ca un puternic și tradițional centru de învățământ superior, impun măsuri care să îmbunătățească infrastructura de învățământ și să crească accesibilitatea sistemului de educație pentru populația școlară în ansamblu. Se impune o corelare a specializărilor oferite de învățământul superior și tendințele de dezvoltare economică a orașului.
- > **Servicii medicale**, reprezentative pentru activitățile terțiare ale orașului Tîrgu Mureș, dispun de o îndelungată tradiție, de forță de muncă superior calificată, de unități medicale diversificate ca profil. Desigur, performanța actului medical este negativ influențată de starea dotărilor, de mijloacele financiare precare, de legislația permanent modificată.
- > **Servicii de cercetare**, reprezentate de unitățile de cercetare din domeniul industrial care sunt în declin, cărora li se adaugă unitățile informatice, mai dinamice în ultimul timp, care prestează o gamă diversificată de activități: cercetare și servicii pentru întreprinderi, prelucrarea datelor și realizarea de programe, consultații în domeniul echipamentelor de calcul, activități legate de băncile de date. Un alt domeniu emergent de cercetare este cel medical, realizat în cadrul unor programe internaționale, Universitatea de Medicină și Farmacie Tîrgu Mureș beneficiind de prezența a numeroase grupuri de cercetare din care urmează a se constitui centre de cercetare de excelență.
- > **Servicii financiar-bancare** sunt asigurate de filialele bancare în creștere ca număr și câteva instituții de asigurare-reasigurare. Prezența acestora dinamizează capacitatea de polarizare a orașului asupra spațiului periurban. Răspandirea lor cu accent pe zona centrală trebuie considerată mai atent în scopul echilibrului funcțiilor reprezentative ale acestora.
- > **Servicii culturale**, au o tradiție îndelungată, deși sunt afectate negativ de reducerea sprijinului financiar pentru desfășurarea unor activități diverse și reprezentative pentru comunitatea locală.

Obiectivele sectoriale în concordanță cu tendințele evidențiate de analiza domeniului urmăresc :

- > Atragerea și sprijinirea activităților din registrul superior al terțiului.
- > Extinderea și diversificarea formelor de învățământ postliceal, profesional și superior în relație cu cerințele agenților economici și cu domeniile de excelență locale.

- > Ameliorarea infrastructurii turistice, cantitativ și calitativ, a capacităților de primire și a celor de alimentație și promovarea valorilor existente pe categorii de turism (turism de afaceri și cultural).
- > Modernizarea rețelei comerciale pentru populația locală prin sporirea numărului de unități, diversificarea profilelor, înființarea de centre comerciale specializate; reconsiderarea comerțului specific zonei centrale care în timp a suferit transformări nefavorabile.
- > Îmbunătățirea cantitativă și calitativă a rețelelor de echipamente publice.
- > Sprijinirea diversificării vieții culturale locale, promovarea imaginii de marcă a orașului și reabilitarea patrimoniului cultural.

23. FUNCȚIUNI ÎN INTRAVILAN (CADRUL CONSTRUIT)

2.3.1. CONTEXT GENERAL

În abordarea analizei cadrului construit s-a ținut seama de existența zonelor urbane tradițional construite care beneficiază de o dinamică specifică rezultată din procesul evoluției în timp.

Politica de dezvoltare economică a sectoarelor de activitate până în anii 90 a impus o traiectorie divergentă față de tendințele generale de dezvoltare urbană, a limitat drastic diversificarea activităților în interiorul sectoarelor și a blocat evoluția acestora în funcție de dezvoltarea tehnologică, fapt transpus în modul de ocupare a terenului de către diferite activități.

Întârzierea intrării în perioada „postindustrială” fenomen amplificat și de criza economică a ultimilor ani precum și încetinirea dezvoltării competitive ca sector esențial pentru calitatea vieții locuitorilor au avut efecte negative :

- suprafețele de teren ocupate de activitățile aparținând sectorului terțiar sunt încă insuficiente, percepute ca fiind simultan viitoare locuri de muncă ale majorității locuitorilor, obiect al interesului simultan - uneori convergent, alteori divergent — al domeniului public și al celui privat, funcțiuni având interdependențe specifice de **mai** multe tipuri, element principal de reprezentare a prestigiului localității și de exprimare a culturii și calității locuitorilor;
- instituțiile, serviciile și echipamentele publice sunt în curs de modernizare și transformare;
- există o gamă încă foarte restrânsă de servicii sociale, colective și personale;
- actuala zonă centrală este subdimensionată iar configurarea zonei mixte (locuințe, servicii comerciale, servicii publice) este relativ lentă, atât în centrele de cartier cât și în lungul principalelor artere de circulație.

Se manifestă încă anumite consecințe nefavorabile ale construirii ansamblurilor rezidențiale alcătuite în marea lor majoritate exclusiv din clădiri colective mari, cu densități uneori peste limitele acceptabile.

Realizarea locuințelor individuale și colective mici a fost generată de politici urbane dar și de dezvoltarea imobiliară extensivă iar modernizarea și mai ales restaurarea locuințelor aparținând patrimoniului construit este un proces încă insuficient de dinamic.

2.3.2. FUNCȚIUNI TRADIȚIONALE ÎN ZONE CU POTENTIAL REDUS DE TRANSFORMARE

2.3.2.1 ZONA PROTEJATĂ A CADRULUI CONSTRUIT

Analiza acestei zone include delimitarea zonei protejate având în vedere evoluția parcelarului, a tramei stradale, aria de răspândire a clădirilor „monument istoric” și a celor cu valoare ambientală, zona de protecție a acestora precum și aria de protecție a zonei protejate.

2.3.2.2. ZONA CENTRALA

Studiul zonei centrale cuprinde criteriile de delimitare ale acesteia precum și principalele tendințe de dezvoltare a acesteia în spațiu urban, continuu sau prin „nuclee de centralitate”.

Analiza mai cuprinde și alte aspecte:

- zona centrală cu funcțiuni complexe, de importanță supramunicipală și municipală, situată în interiorul perimetrului de protecție a centrului istoric;
- zona centrală cu funcțiuni complexe, de importanță supramunicipală și municipală, situată în afara perimetrului de protecție a centrului istoric;
- zone cu funcțiuni complexe de importanță supramunicipală, municipală și rezidențială situate în afara zonei centrale a orașului care grupează clădiri care adăpostesc funcțiuni de importanță supramunicipală și municipală dispersate în oraș, zona centrelor de cartier,
- zona echipamentelor și dotărilor existente la nivel rezidențial;
- zona conținând instituții, servicii și echipamente publice, servicii comerciale (profesionale, colective, personale), comerț, hoteluri, restaurante, loisir, mici activități productive și locuințe;
- zona activităților legate de cultura și petrecerea timpului liber.

2.3.2.3. ZONE REZIDENTIALE SI ZONE MIXTE

Zonele rezidențiale din municipiul Tg.Mureș s-au constituit în perioade istorice diferite având astfel caracteristici diferite, analiza parametrilor și a morfologiei urbane proprii acestora urmând să conducă la creșterea parametrilor calitativi și la integrarea lor armonioasă în conceptul dezvoltării durabile.

Se ia în considerare îmbunătățirea parametrilor pentru o serie de aspecte relevate de analizele efectuate.:

- asigurarea acelor posibilități de dezvoltare spațială care pot să favorizeze atingerea obiectivelor strategice de dezvoltare a municipiului Tîrgu Mureș, printr-o ofertă de terenuri pentru noi localizări atractive pentru oricare dintre potențialii investitori, dar care să servească totodată ridicării prestigiului localității, asumării rolului teritorial și îmbunătățirii condițiilor de viață ale locuitorilor;
- respectarea comandamentelor dezvoltării durabile privind economisirea resurselor (în acest caz a resurselor de teren și de energie) și privind reducerea poluării și protecția împotriva surselor de poluare; eșalonarea în timp a realizării noilor zone de dezvoltare imobiliară permite exercitarea unor presiuni din partea municipalității asupra unităților care în prezent poluează sau degradează terenul unora dintre amplasamente, fiind suficient timp pentru a se rezolva problemele de înlăturare a deșeurilor și de decontaminare precum și de limitare / eliminare a poluării cauzate de procesele productive;
- imperativul de siguranță și eficiența a construcțiilor în condiții hidrografice; geotehnice și hidrogeologice dificile;

- anticiparea evoluției cerințelor populației privind calitatea locuirii odată cu ridicarea nivelului de trai, cu schimbările structurii demografice și ocupaționale și cu precizarea comportamentului datorita accesului la proprietatea locuințelor (implicit a asumării propriei responsabilități de menținere sau creștere a valorii imobiliare a acesteia).
- reabilitarea anumitor cartiere sub aspectul domeniului public si al coeziunii sociale;
- protejarea fondului construit actual alcătuit din locuințe individuale și colective mici situate în afara noilor ansambluri de locuințe colective de tendința de densificare exagerata și de înlocuire cu clădiri colective mari;
- admiterea controlata a conversiei locuințelor în alte funcțiuni preponderent în zonele cu tendințe certificate de evolutia urbana in acest sens;
- limitarea reconstrucției locuințelor situate pe versanti în parametri care sa asigure securitatea vieții și bunurilor locuitorilor;

2.3.3. FUNCȚIUNI IN ZONE CU POTENTIAL SEMNIFICATIV DE TRANSFORMARE

2.3.3.1 ZONA ACTIVITATILOR PRODUCTIVE

Activitățile productive sunt grupate în următoarele categorii de zone și sub zone:

- zona activităților agroindustriale;
- zona activităților industriale: unități industriale mari formând platforme monoprolifate (**AZOMUREȘ**), unități industriale mijlocii și mici, grupate în platforme compacte sau dispersate în oraș;
- zone de implantări noi sau reconversie a zonei industriale existente;

Prin amplasare și tipul de funcțiuni existente în zona industrială este necesara crearea condițiilor pentru dezvoltarea acesteia sub forma unui parc de activitati care să concentreze antreprize mici și mijlocit productive și de servicii între care se stabilesc rețele de relații complexe și ale căror producții se axează pe un număr redus de domenii de excelență (industriile nepoluante IT,etc);

- > Reconversiile in curs de derulare care creaza destructurari in spatial urban trebuiesc reglementate in scopul eliminarii disfunctiilor functionale si vizuale.

2.3.3.2. SPATII VERZI SI AMENAJARI PENTRU PETRECEREA TIMPULUI LIBER

Cadastrul verde in curs de realizare cuprinde:

- spații verzi publice cu acces nelimitat;
- spații verzi publice cu acces limitat de folosința specializată;
- spații verzi pentru agrement (inclusiv bazele sportive);
- păduri de agrement;
- spații verzi pentru protecția cursurilor de apă, protecția față de infrastructura tehnică și activități poluante, protecția versanților, protecție sanitară.

Principale elemente rezultate din analiza disfunctiilor se refera la :

- > Amenajarea integrata a malului râului Mureș în interiorul intravilanului si in cooperare cu comunele limitrofe periurbane;deschiderea acestui spatiu spre cadrul construit urban;

- > Amenajarea spațiilor evidențiate ca rezerva domeniului public;
- Crearea unor spații verzi publice pe terenurile în pantă neconstruibile care au și rol de protecție al acestor versanți și pot constitui repere naturale și peisagere în câmpul urban și silueta urbană.

2.4. ORGANIZAREA CIRCULAȚIEI RUTIERE ȘI PROBLEME DE TRAFIC

2.4.1. CONTEXT GENERAL

Poziționarea geostrategică centrală a municipiului Tîrgu Mureș, cu acces la drumul european E60, rețeaua de căi ferate existente, aeroportul internațional și la viitorul punct de conexiune al autostrăzilor "Transilvania" și "Moldova", conferă atuuri importante pentru rolul național și internațional al acestuia.

Infrastructura de transport reprezintă un factor cheie pentru atragerea investițiilor și dezvoltarea economică.

Planul Urbanistic General are caracter director și de reglementare, fiind baza legală de realizare a programelor de dezvoltare. Acesta se corelează cu traseele coridoarelor de circulație prevăzute în planurile de amenajare a teritoriului național, zonal și județean și reglementează zonificarea funcțională în corelație cu organizarea rețelei de circulație.

Studiul de fundamentare circulație cuprinde o analiză a documentațiilor de urbanism și amenajare a teritoriului care studiază și decid sistemul de transport și circulație în România. Acestea sunt :

- Planul de amenajare a teritoriului național , secțiunea I. - rețele de transport.
- Strategia de transport durabil pe perioada 2007-2013, 2020-2030.
- Planul de dezvoltare a regiunii "Centru" 2007-2013.
- Planul de amenajare a teritoriului județean al județului Mureș.
- Strategia de dezvoltare a zonei metropolitane Tg.Mureș.
- Planul Urbanistic General al municipiului Tg.Mureș.
- Studiile de Trafic și Circulație, întocmite pînă în anul 2010, care analizează municipiul Tîrgu Mureș.

Principalele direcții de dezvoltare care afectează sistemul de circulație și transport în municipiul Tîrgu Mureș, prevăzute în documentațiile majore de amenajare a teritoriului pentru construire, extindere, modernizare, sunt :- autostrăzile "Transilvania" și „Moldova”, varianta de ocolire a orașului pe direcția Reghin și Cluj, dezvoltarea aeroportului.

Studiul de circulație și trafic a analizat situația actuală a municipiului Tg.Mureș, atât în contextul zonal cât și în cadrul strict administrativ propriu.

Disfuncționalitățile constatate sunt :

- Bariere care afectează circulația : râul Mureș și calea ferată, care traversează orașul de la NE la SV;
- Accesul dificil spre zona cartierului Unirii și localitățile din "câmpie" datorită lipsei podurilor peste râul Mureș.
- Lipsa centurilor ocolitoare care să degreveze zona centrală a orașului de traficul de tranzit prin redirectionarea lui pe cele 2 căi majore de circulație : E60 pe direcția Cluj – Reghin și DN13 spre Sighișoara ;
- Lipsa de trasee exclusiv pietonale, promenade, piste pentru biciclete;
- Lipsa locurilor de parcare, atât în zona centrală, cât și în interiorul cartierelor de locuințe;
- Lipsa unei rețele rutiere bine dezvoltate în zona spitalelor, a clinicilor și a învățămîntului superior care se concentrează în partea de NE și centru a orașului;

- Accesibilitate redusă la noile cartiere de locuințe din interiorul intravilanului, dar și din afara acestuia;
- Capacitatea de circulație depășită sau la limită pe arterele : B.dul 1 Dec. 1918, B.dul Gh.Doja, B.dul 22 Dec. 1989, str. Livezeni, B.dul Călărașilor, str. 8 Martie, B.dul Republicii;
- Intersecții amenajate necorespunzător.
Documentația propune etapizat soluții pentru îmbunătățirea sistemului de trafic în municipiu, care pe de-o parte continuă măsurile deja aplicate în administrativul propriu și pe de altă parte participă la acțiunile inițiate la nivel național, regional și zonal pe rețelele majore de trafic.

2.4.2. SINTEZA CONCLUZII :

După cum se poate constata, o parte din disfuncționalitățile evidențiate încă din studiul efectuat în 1998, pentru P.U.G. aprobat, s-a perpetuat până în studiul din 2010. Dintre îmbunătățirile realizate menționăm: sporirea capacității de circulație a unor intersecții și artere de circulație, extinderea actualei trame stradale pe noile dezvoltări, asfaltarea străzilor de pământ, amenajarea unor locuri de parcare (în special în lungul principalelor artere de circulație), precum și îmbunătățirea semnalizării rutiere. Un alt obiectiv care este parțial realizat și care se află în continuare în curs de implementare este acela al asfaltării unui mare număr de străzi din municipiu. Încă nu s-au finalizat inițiativele de creare a inelului interior de circulație. La nivelul administrației județene, responsabilă cu construirea centurilor de ocolire a municipiului care nu se află pe teritoriul administrativ al Tîrgu Mureș, se fac demersuri pentru realizarea ocolitoarei de est. În privința sistemului alternativ de circulație, s-a început crearea unor piste de biciclete, urmând ca, în conformitate cu propunerile noului PUG, să se continue această inițiativă. În afară de aceste aspecte, administrația locală a întocmit mai multe proiecte care vizează îmbunătățirea sistemului rutier și a traficului, finanțate din bugetul local sau înaintate la foruri Europene de finanțare. Acestea vizează teritoriul administrativ propriu și sunt parțial executate, parțial așteaptă finanțarea.

Datorită situației economice dificile, se caută soluții de finanțare pentru proiecte de mare anvergură, în colaborare cu administrația națională, care pot conduce la o îmbunătățire semnificativă a traficului rutier și, prin urmare, la eliminarea într-o proporție mai mare a disfuncționalităților constatate.

2.5. ECHIPARE EDILITARA

Secțiunea a fost elaborată structurat pe capitolele – Gospodărirea apelor, Alimentarea cu apă, Canalizarea, Alimentarea cu energie electrică, termică, gaze naturale, telefonie și cablu TV– conform conținutului cadru de elaborare a documentațiilor de urbanism reactualizat în temeiul Legii 350/2001.

2.5.1. Gospodărirea apelor

În acest capitol se prezintă situația hidrografică a municipiului Tîrgu Mureș, cursurile de apă care străbat teritoriul localității, caracterizându-le cu debitele lor cu diferite asigurări (Râul Mureș $Q_{med}=33,6 \text{ mc/s}$, $Q_{max \text{ asig } 0,1\%}=1730 \text{ mc/s}$, $Q_{min \text{ asig } 90\%}=2,1 \text{ mc/s}$). Se descriu apoi lucrările hidrotehnice (baraje și poduri) și în final lucrările de regularizare pe râul Mureș (peste 20 km lungime) și pe cele patru pâraie, analizând și riscul inundațiilor.

2.5.2. Alimentare cu apă

Sursa de apă este râul MUREȘ care pentru alimentarea municipiului este captat, tratat și distribuit la consumatori. Operatorul sistemului este Compania AQUASERV, societate comercială pe acțiuni, acționari fiind orașele de pe teritoriul județului. Acționar majoritar este Consiliul Municipal Tîrgu Mureș cu o cotă de participare de 82 %.

Din debitul total captat și tratat de AQUASERV numai 75 % este utilizat pentru Tîrgu Mureș, restul fiind folosit pentru un număr de peste 18 localități urbane și rurale de pe teritoriul județului.

Pentru municipiul Tîrgu Mureș sunt captați 500 l/s, consumat 290 l/s (58%) restul fiind consumul intern la tratare (12%), și pierderi în rețea (30%). Debitul specific total captat este de 296 l/s zi, din care consumul gospodăresc este de 98,7 l/s zi. Aceste debite satisfac integral necesarul de apă a municipiului, asigurând o alimentare permanentă fără întreruperi.

Calitatea apei râului Mureș la captare, conform normativului NTPA 013(HG.100\2000) este A II iar apa tratată în urma reabilitării recente a stației de tratare, corespunde cerințelor de calitate din Legea 458\2000.

Sistemul de alimentare cu apă constă din 3 captări pe râul Mureș și 3 conducte de aducțiune de la captare la stația de tratare, cu o capacitate de producție de 800 l/s. Apa tratată este refulată cu 7 pompe în rețeaua de distribuție de 290km lungime, alcătuită în proporție de 86% din țevi de oțel cu vechime de peste 25 ani, intens corodate care determină pierderi mari pe rețea și degradarea calității.

Pe teritoriul municipiului sunt 11 rezervoare cu o capacitate totală de înmagazinare de 20500 mc.

Documentația cuprinde o planșă de prezentare cu rețelele de distribuție a apei.

Disfuncționalitatea majoră – pierderile mari de apă pe o rețea veche, corodată.

2.5.3. Canalizarea

Sistemul de canalizare a municipiului este sistem mixt. Orașul a fost canalizat inițial în sistem unitar, care în zonele centrale s-a păstrat până azi. Cartierele noi, construite după 1950 au fost canalizate în sistem separativ, apele menajere colectate separat fiind racordate la sistemul unitar existent, iar pluvialul este evacuat în cursul de apă cel mai apropiat (râul Mureș, pâraiele Pocloș și Budiului).

Rețeaua unitară de canalizare este concentrată în final în două colectoare principale care conduc apele uzate la stația de epurare amplasată aval de Tîrgu Mureș în zona localității Cristești.

Rețeaua de canalizare are o lungime totală de 387km. Stația de epurare a fost recent reabilitată, și are treaptă mecanică, treaptă biologică și treaptă terțiară de epurare. Capacitatea stației este de 1080 l/s. Apele epurate sunt evacuate în râul Mureș. Stația de epurare este capabilă ca în condițiile actuale de încărcare să reducă cantitatea substanțelor poluante sub limitele maxime admise de normativul NTPA 001 (HG 188\2002),

La documentație este anexat un plan de situație cu rețelele de canalizare.

Disfuncționalitate majoră – gradul de uzură avansată a rețelei de canalizare, care permite infiltrarea unor debite semnificative de apă subterană în rețeaua de canalizare.

2.5.4. Alimentarea cu energie electrică, cablu TV și telefonie

Documentația cuprinde o planșă de prezentare a situației existente la data întocmirii PUG-ului actual, cu rețele electrice, rețele telefonice și televiziune prin cablu. Operatorii acestor rețele nu au pus la dispoziția elaboratorilor evidența actuală a rețelelor aflate în administrația lor, exceptând rețelele de iluminat public. ROMTELECOM va pune la dispoziție informații privind infrastructura deținută de societate la finalizarea proiectului de modernizare a bazei de date.

2.5.5. Alimentarea cu energie termică

Firma E-STAR Mures Energy SA, a câștigat licitația de concesiune a modernizării și exploatării sistemului centralizat de termoficare al orașului, organizată de administrația locală din Tîrgu Mureș la data de 26 octombrie 2010. E-STAR are drept de concesiune pe 25 de ani, a preluat 15 centrale termice, iar cele mai performante vor produce și energie electrică, prin cogenerare. Evidența actuală a rețelelor și centralelor termice funcționale se află în curs de elaborare.

2.5.6. Alimentarea cu gaze naturale

Distribuția gazelor naturale în municipiul Tîrgu Mureș și în localitățile periurbane este operată de E.ON Gaz Distribuție SA, având în administrare rețele de joasă și de medie presiune. Operatorul acestor rețele a pus la dispoziția elaboratorilor evidența unei părți a rețelelor aflate în administrația lui.

Pe teritoriul municipiului Tîrgu Mureș cât și în zona periurbană există și alte rețele subterane, cum ar fi cele aflate în administrația ROMGAZ, TRANSGAZ – conducte de alimentare, de transport, magistrale de gaz cu zone de protecție și siguranță extinse. Firmele operatoare au pus la dispoziția elaboratorilor P.U.G. traseul informativ al rețelelor TRANSGAZ, respectiv zonele de siguranță ale rețelelor ROMGAZ, traseul exact al acestora fiind clasificat.

2.6. ELEMENTE DE MEDIU

2.6.1. CADRUL NATURAL

2.6.1.1. CLIMA

Climatul de deal temperat continental moderat prezintă ușoare diferențieri la sud și nord de culoarul văii Mureșului. Temperatura medie anuală este de 8,8°C; precipitațiile medii anuale de cca.568 mm. Etajele fitoclimatice prezintă o amplitudine redusă a climatului. O influență semnificativă o are și umiditatea precum și briza de deal-vale, transformată în zona orașului din briză de deal-vale în briză urbană. Alte fenomene care apar sunt inversiunile termice și ceața.

2.6.1.2. RELIEF

La cota 300 se ridică prima terasă a Mureșului separată de zona de luncă prin versanți relativ abrupti cu pante de 30-40 %. A doua terasă a Mureșului se ridică la cota 360, fiind mult mai redusă și mai puțin conturată decât prima terasă. Pârâul Pocloș are terase relativ mici și puțin conturate la cota 325-330m. Această configurație a reliefului a influențat puternic formarea orașului.

2.6.1.3. APA

Pentru raul Mureș și afluenții săi se pune problema atingerii obiectivelor de calitate pentru toate corpurile de apă până în anul 2015 (stare ecologică bună, stare chimică bună).

Viiturile cauzate de revărsarea Mureșului și ale Pocloșului au făcut necesare o serie de lucrări hidrotehnice pe teritoriul orașului: diguri, înlocuire pod, recalibrarea albiei râului Mureș care a condus la separarea acestui element major al cadrului natural în raport cu spațiul urban.

2.6.1.4. CONDIȚII GEOTEHNICE

În zona municipiului Tîrgu Mureș cele mai importante condiționări geotehnice sunt impuse de prezența unor versanți cu potențial de stabilitate incertă. În cazul schimbării tipului actual de utilizare a terenului cu predominanța ariilor naturale și înlocuirii acestora cu fond construit cu clădiri mari și grele, pot apărea alunecări active.

2.6.1.5. SPAȚII VERZI

Calitatea spațiilor verzi se poate îmbunătăți prin măsuri pe termen scurt și mediu:

- Amenajarea spațiilor de rezerva momentan neocupate ;
- dezafectări de construcții la unitățile economice ce își restrâng activitatea
- creșterea indicelui de spațiu plantat prin reamenajări de generație nouă la nivelul cartierelor deficitare (se are în vedere scăderea coeficientului de impermeabilizare al terenului încă ridicat).
- crearea unui sistem de circulație alternative care să unească cadastrul verde;

- valorificarea potențialului existent în ideea realizării unor drumuri de umbra în cartierele deficitare, unele din aceste trasee putând deveni drumuri pietonale sau piste pentru bicicliști;
- cursurile de apa si culoarele tehnice pentru infrastructuri identificate desi au zone de protectie sunt insuficient folosite ;
- valorificarea cursurilor de apa si a culoarelor tehnice pentru infrastructuri, prin transformarea lor in spatii verzi cu acces nelimitat.
- protectia si valorificarea padurii orasesti ca spatiu verde al zonei urbane (analiza evidentiaza un fond important de padure ,cu disfuncții specifice in modul de intretinere si folosinta).

2.6.1.6. AER

Importanță pentru factorii de decizie implicați în managementul și dezvoltarea durabilă a zonei este necesitatea monitorizării în continuare a surselor de poluare a atmosferei, existente și viitoare. (industrie, trafic)

Se are în vedere :

- cunoașterea prin măsuratori directe a cantităților și tipurilor de poluanți rezultate din fiecare activitate;
- stabilirea și implementarea măsurilor pentru captarea, epurarea și exhaustarea poluanților în condițiile respectării reglementărilor în vigoare privind normele la emisie;
- luarea măsurilor pentru reducerea mai drastică a emisiilor în cazul în care nu se respectă, prin aport propriu sau cumulată, standardele de calitate aerului la emisie;
- aplicarea în continuare a prevederilor potrivit cărora orice activitate existentă și viitoare se va supune reglementărilor de protecția mediului în vigoare (studii și analize de impact; acorduri și autorizații de mediu) și va fi privită atât singular, cât și în relație cu restul surselor de poluare existente și viitoare din zonă;
- gestionarea informațiilor rezultate din harta zgomotului ambiental;
- continuarea implementării unui sistem de monitorizare al calității aerului modern care, împreună cu monitoringul emisiilor să furnizeze factorilor responsabili informațiile obiective necesare fundamentării deciziilor.

2.6.2 . GESTIUNE DESEURI

Strategia și Planul național de gestionare al deșeurilor constituie instrumente de baza prin care se asigură implementarea în România a politicii uniunii Europene în domeniul deșeurilor.

Ca urmare a studiului referitor la influența deșeurilor asupra calității mediului în municipiul Tîrgu Mureș, se pot aprecia următoarele: din punct de vedere al generării deșeurilor, Tîrgu Mureș este un oraș care cu o scădere a cantității deșeurilor de la 142.566 to/an la 119.659 to/an în 2008 se încadrează într-o evoluție normală pentru țara noastră.

În ceea ce privește gestionarea deșeurilor , colectarea , transportul și depozitarea, acestea fac parte din sistemul integrat de gestionare proiectat la nivelul jud.Mures. Există câteva elemente care pot îmbunătăți activitatea de gestionare a deșeurilor, și anume:

- rezolvarea problemelor de pre-colectare – colectare (selectivă și amplificarea programului de educare a populației în această privință);
- continuarea dezvoltării unei piețe de desfacere a materialelor reciclabile;

2.6.3. SĂNĂTATE

- Dezvoltarea durabilă a orașelor din punct de vedere al impactului asupra sănătății populației, trebuie să aibă în vedere atât o îmbunătățire din punct de vedere tehnologic concretizată prin furnizarea apei potabile de calitate și în cantitate corespunzătoare, asigurarea salubrității;
- reducerea expunerii la poluanții din aer, zgomot dar și o reformă instituțională a serviciilor de sănătate și a sistemului de asigurări medicale.

2.6.4. ZONE NATURALE PROTEJATE

- Padurea Pădurea Mare, Padurea Budiului, obiective de utilitate publică menite să contribuie la reconsiderarea cadrului natural; au fost declarate sit Natura 2000.

2.6.5. ZONE CU POTENTIAL DE RISC NATURAL

- Zone de teren cu pante semnificative, poldere naturale sau artificiale, terenuri accidental inundabile sau mlăștinoase;

2.6.6. ZONE CU POTENTIAL DE RISC TEHNOLOGIC

- Zone de protecție sanitară, a infrastructurii sau a unităților cu risc tehnologic (SEVESO)
- Obiective SEVESO: SC COMPANIA AQUASERV SA; SC DEPOMURES SA, SC AZOMURES SA, SC DAFCOCHIM SRL

DISFUNCTIONALITATI - OPORTUNITATI

3.1. ZONE FUNCTIONALE

3.1.1. Zona centrului istoric și zona centrală (alte zone cu tradiție istorică)

Puncte forte:

- identitate puternică a ansamblului istoric, generat de "orasul de sus", "orasul de jos", "cetate", datorită calitatii lor spațiale (structura urbană și arhitecturală);
- calitatea cetății, a valorilor istorice și arhitecturale, a spațiilor verzi și a piațetelor din jurul zonei centrale;
- oras multicultural cu teatre, orchestra filarmonică, muzee, clădiri de cult, etc);
- prezența locuirii în zona istorică și centrală.

Puncte slabe:

- lipsa unei baze de date privind evoluția și starea patrimoniului construit ce aparține zonei istorico-centrale;
- dominația de către autovehicole a spațiului urban;
- spații verzi publice reduse în zona istorică și cele centrale;
- retailul local este pe cale de dispariție;

Oportunități:

- reducerea treptată a circulației autovehiculelor în zona istorică și centrală;
- dezvoltarea unui program de parcaje subterane;
- promovarea de studii și programe specifice pentru zone istorice și centrale, însoțite de concursuri de proiecte pentru obiective și spații publice de calitate;
- existența unor suprafețe vacante sau restructurabile în zona centrală, capabile să acomodeze un mixaj echilibrat locuire + servicii;

3.1.2. Zone rezidențiale (locuințe individ., loc. semicolective, loc. colective)

Puncte forte:

- calitate a vieții (mediul rezidențial) peste media națională (relația locuire-dotări, niveluri de poluare, infrastructuralitate);
- piață imobiliară cu dinamică echilibrată (nu există criză de locuințe, nu există supraofertă);
- varietate tipologică, ofertă diversificată de tipuri de locuințe.
- tendință de creștere a cererii de locuințe pe fondul dezvoltării economice și a creșterii veniturilor (creștere a cuantumului spațiului locativ care revine unui membru al familiei);
- pondere redusă a locuirii precare;
- varietate tipologică, ofertă diversificată de tipuri de locuințe.

Puncte slabe:

- zone de locuințe densificate ,cu potential redus de restructurare ;
- cartiere izolate față de zona centrală a orașului (Unirii,Mureseni);
- calitate nesatisfacatoare a mediului rezidențial in unele zone de locuire colectivă;
- efecte perturbatoare rezultate din alăturarea unor concentrări de industrie și cartiere de locuințe (zona de sud);
- tendință demografică negativă.

Oportunitati:

- dezvoltarea unor ansambluri de locuit in unele zone neutilizate ale orasului;
- o crestere a variatiei in ceea ce priveste tipologia locuirii si a mediului de viata inconjurator va oferi locuitorilor mai multe optiuni de a trai si va configura orasul mult mai interesant din punct de vedere spatial;
- cresterea densitatii in jurul nodurilor de transport public;
- rezidentiale mixte ,verzi,de business si diferite tipuri de functiuni in imprejurimi in scopul creerii zone confortabile,vii pentru toti participantii cu reducerea traficului;
- accentuarea identitatii curente si/sau a celei noi a diferitelor cartiere pentru a produce mai multa variatie in interiorul orasului.

3.1.3.Zone verzi si pentru petrecerea timpului liber (relatia oras-raul Mures).

Puncte forte:

- cadru natural valoros și diversificat, cu un important aport ecologic și factor de atractivitate turistică pentru oraș;
- existența unor spații verzi de calitate, foarte apreciate de cetățeni;
- prezența raului Mures si a altor cursuri de apă in oraș si in zona periurbană a căror albie pot fi amenajate ca spații verzi si zone de circulatie alternativa;
- calitatea istorica a orasului vechi ca zona de petrecere a timpului liber

Puncte slabe:

- distribuție neomogenă a spațiilor verzi in oraș ;
- stare deficitară a spațiilor verzi existente, in interiorul cartierelor de locuire colectivă cu densitati ridicate;
- rezerve reduse de teren aflate in proprietate publică pentru amenajarea de noi parcuri;

Oportunitati:

- incercarea de a combina noile dezvoltari rezidentiale cu dezvoltarea spatiilor verzi;
- actualizarea spatiilor publice (deseori spațiile verzi sunt bine proportionate);
- cresterea gradului de conștientizare al colectivitatilor prin proiecte care sa creasca calitatea spatiului public;
- conectarea spatiilor verzi existente cu cele nou create si crearea unor promenade scenice si a unor coridoare ecologice intre acestea;
- dezvoltarea malului r.Mures in scopul practicarii unor activitati de recreere;
- folosirea padurilor adiacente in scop de recreere si activitati ecologice;

- crearea de facilitati de petrecere a timpului liber in jurul orasului prin crearea de piste de biciclete ,cu trasee care sa includa cartierele rezidentiale ,baile termale,zonele cu luciu de apa;
- continuarea amenajarii verzi in cetate si zona clinicilor;
- crearea de noi spatii verzi in interiorul orasului si imprejurimi ,amenajate cu spatii de joaca,sport,plimbare;
- plantarea mai multor arbori in lungul strazilor si bulevardelor;

3.1.4.Zone de productie

Puncte forte:

- populatie multi-etnica cu orientare internationala si aptitudini lingvistice bune;
- cantitatea afacerilor orientate spre servicii sau IT este in crestere;
- existența rezervelor de suprafete in interiorul orașului sub forma fostelor platforme industriale;
- dinamică investițională pozitivă, in mod special in sectorul servicii,productie, transporturi și turism;
- șomaj relative redus, pondere redusă a sărăciei;
- poziție geografică centrală la intretăierea mai multor coridoare de transport ,infrastructură de transport modernă sau in curs de modernizare (aeroport, autostrazi viitoare , CF.);

Puncte slabe:

- concrență crescindă pe piața locațiilor de investiții din partea altor centre urbane (Brașov, Cluj) și din partea localităților (orașe și comune) din regiune;
- tendință negativă de evoluție demografică;
- tendință de descreștere a populației active prin îmbătrânire;
- infrastructură insuficient dezvoltată pentru productie si servicii (sector financiar, afaceri, comunicare, comerț, turism);
- nivel scazut al trendului inovational in intreprinderi
- prestarea uneori a unor munci sub nivelul de calificare
- lipsa unei coordonari intre agentile de training si angajatori si intre sistemul educational si necesarul de forta de munca

Oportunitati:

- crearea de centre de cercetare si instruire care sa faca legatura intre noile si vechile industrii cu centrele universitare;
- reglarea ofertei cu cererea de forta de munca;
- extinderea industriei turistice ;
- crearea mai multor incubatoare pentru a ajuta societatiile noi;
- extinderea industriei agricole si utilizarea conditiilor de sol fertile;

3.2.CIRCULATIE (traditionala,modernizari circulatie,alternativa,etc. inclusiv rel. in teritoriu si problema CF,intersectii,etc)

Puncte forte:

- avantaj dat de viitoarele autostrazi;
- stare tehnica relativ satisfăcătoare a străzilor din oraș;
- aeroport internațional in curs de modernizare.
- sistem de transport in comun satisfacator;

Puncte slabe:

- trafic agresiv in zona istorica si central;
- existența traficului de tranzit in oraș;
- număr ridicat de traversări la nivel ale căii ferate, zone izolate, greu accesibile;
- număr redus de traversări ale r.Mures ;
- deficit de locuri de parcare, mai ales in zona centrala si in zonele de locuinte colective;

- stare deficitară a infrastructurii feroviare.
- rețea subdezvoltată de piste pentru bicicliști;
- calitate deficitară a spațiului stradal și a imaginii urbane în spațiul public;
- inexistența centurilor ocolitoare;

Oportunitati

- autostrazile și centurile ocolitoare pot deveni oportunitati pentru o expansiune controlata strategic. Accesibilitatea poate sa devina excelenta. Aceasta oportunitate poate fi atractiva pentru mediul de afaceri international sau pentru companiile de transport ;
- se pot amplasa noi statii CFR in lungul liniilor de cale ferata existente (teritoriul periurban);
- crearea de conexiuni bune si confortabile intre diferitele mijloace de transport (statii CFR, spatii de parcare, piste de biciclete, etc)
- orasul in zona lui plana este potrivit creerii unei sistem extensiv de piste de biciclete datorita configuratie terenului si a amplasarii largi a cartierelor
- crearea mai multor circuite pietonale si modernizarea trotuarelor pentru a stimula transportul pietonal
- o combinatie intre tramvai si tren poate fi posibila :utilizand acelasi sistem de sine in scopul unui sistem multi-modular;
- crearea unor areale de folosinta mixta in scopul reducerii miscarilor de trafic

3.3.ECHIPARE EDILITARA

Puncte forte:

- rețea hidrografică cu debit suficient care asigura permanent resurse de apa;
- calitatea apelor raurilor și paraurilor se află în curs de ameliorare;
- risc extrem de scăzut de inundații cauzate de revărsări ale cursurilor de apă;
- rețea de distribuție a apei și de canalizare cu o acoperire aproape totala la nivelul municipiului;
- sisteme moderne individuale de alimentare cu energie termică, modernizarea centralelor termice de zonă rămase funcționale;

Puncte slabe:

- poluarea ocazionala a cursurilor de apă, prin deversări ale apelor menajere sau rezultate din procese industriale;
- stare necorespunzătoare a rețelei de distribuție a apei potabile și a canalizării , datorată în primul rand vechimii conductelor;
- zone urbane cu rețea de canalizare unitara;
- existența liniilor aeriene de distribuție a energiei electrice;
- existența liniilor aeriene de comunicații fixe;

Oportunitati

- posibilitatea municipiului de a accesa fonduri europene pentru modernizarea infrastructurii și producer de energii neconventionale.

3. NECESITATI SI OPTIUNI ALE POPULATIEI (ASPECTE DERIVATE DIN STUDIUL DE FUNDAMENTARE SOCIOLOGIC)

Conștienți fiind de importanța implicării cetățenilor în elaborarea unor *proiecte de revitalizare și renovare urbană*, prin intermediul anchetei sociologice întreprinse de noi am urmărit să identificăm principalele direcții de acțiune în scopul dezvoltării urbane, prin interogarea celor direct interesați – locuitorii orașului Tîrgu-Mureș. Concret, cercetarea noastră a fost direcționată de următoarele **obiective**: 1. Evaluarea gradului de mulțumire a

locuitorilor față de traiul în municipiul Tîrgu-Mureș; 2. Identificarea unor elemente reprezentative pentru oraș; 3. Identificarea problemelor specifice urbei; 4. Percepția locuitorilor privind circulația și mijloacele de transport; 5. Percepția locuitorilor orașului privind serviciile și utilitățile urbane; 6. Evaluarea modului în care locuitorii orașului își petrec timpul liber; 7. Identificarea unor opinii cu privire la viitorul orașului; 8. Evaluarea unor aspecte legate de locuire.

Ancheta sociologică s-a realizat printr-un **complex de tehnici**, atent alese cu scopul obținerii unor date cât mai obiective. S-a operat astfel cu un *chestionar în 2 variante* – pentru adulți și pentru copii – ambele orientate spre atingerea obiectivelor mai sus amintite, cu *analiza documentelor statistice*, în scopul culegerii unor date demografice privind populația orașului și cu *interviul sociologic* orientat fiind spre culegerea unor date semnificative privind prezentul și viitorul orașului, de la specialiști din diverse domenii ale vieții sociale urbane.

Eșantionul cercetării a cuprins un număr de 540 persoane, dintre care 411 adulți de peste 18 ani și 129 copii și adolescenți, 45 % de sex masculin și 55% feminin, reprezentând în miniatură populația orașului repartizată pe cartiere. Pe lângă acești indicatori, generatori de determinare și influențe asupra opiniei subiecților, am mai optat și pentru nivelul de instruire, statusul socio-profesional/occupational și naționalitatea subiecților, dimensiunea familiei/gospodăriei și tipul de habitat (casa, apartament în bloc).

Rezultate și interpretări. Evaluarea generică a mediului urbanistic ne determină să subliniem faptul că populația, în ansamblul ei, atribuie o valoare pozitivă traiului în acest oraș, din moment ce 86% din adulți, respectiv 67% dintre copii se declară ca fiind mulțumiți și foarte mulțumiți de faptul că locuiesc în Tîrgu-Mureș. Locuitorii urbei manifestă un grad ridicat de satisfacție mai ales în privința serviciilor culturale, dotărilor comerciale, parcurilor, transportului public, fiind însă nemulțumiți de servicii precum locuri de parcare, calitatea drumurilor, unele utilități publice.

Din punct de vedere al circulației auto, orașul pare a fi unul foarte aglomerat, de aceea n-au întârziat să apară o serie de soluții de decongestionare a circulației intraurbane, de la modernizarea radicală a drumurilor, la construirea unor șosele de centură. Locuitorii orașului par interesați și de interzicerea circulației rutiere în centrul orașului, atribuindu-i zonei o funcție urbană – zonă de promenadă, 84% dintre subiecți manifestându-și interesul și pentru construirea unor piste pentru bicicliști de-a lungul rețelor stradale majore.

În genere serviciile educative, medicale, culturale și de divertisment sunt percepute ca fiind satisfăcătoare, deși mulți se exprimă în direcția dezvotării infrastructurii pentru astfel de servicii, de la ridicarea unor noi creșe și grădinițe, la construirea de noi spații pentru petrecerea timpului liber (parcuri de distracții, cinematografe, ștranduri etc.).

Cele mai importante repere urbane în opinia subiecților sunt: Palatul Culturii, Cetatea Medievală, Platurul Cornești, Complexul Weekend, de unde valoarea dată de către subiecți patrimoniului cultural și istoric al orașului, dar și posibilităților pe care urba le oferă locuitorilor ei pentru a-și petrece timpul liber.

Cât despre viitorul orașului, atât copiii cât și adulții îl văd ca fiind orientat în special spre valori culturale, istorice care ar putea fi valorificate atât din punct de vedere turistic cât și al traiului de zi cu zi în existența comună a locuitorilor de diferite etnii. Interesante opinii privind principalele direcții de acțiune pentru ca Tîrgu-Mureșul să arate/să devină un oraș european, au rezultat din interviuarea specialiștilor, care, coroborate cu cele rezultate din ancheta pe bază de chestionar, pot reprezenta adevărate valori care să stea la baza *revitalizării și renovării urbane*.

5. PROPUNERI DE DEZVOLTARE URBANISTICA

5.1.PRINCIPII

Deși valoarea unui concept este deseori măsurată prin gradul sau de materializare, în practică, în cazul conceptului de dezvoltare urbană, cu toate că materializarea acestuia poate dura zeci de ani, valoarea lui influențează în mod fundamental evoluția orașului și gândirea locuitorilor săi încă din momentul enunțării.

Conceptul de dezvoltarea urbana gandit in formula mai multor alternative reprezinta un instrument complex si interactiv dar si suplu in acelasi timp, fiind necesara adaptarea sa continua la realitatea in schimbare, utilizatorii sai (Consiliul Local, Institutiiile descentralizate, reprezentantii Guvernului in teritoriu dar si Societatea civila) urmand sa-l adapteze treptat necesitatilor lor.

Planul Urbanistic General reprezinta un instrument care trebuie sa functioneze ca un ghid pe termen mediu si lung pentru coordonarea si armonizarea planificarii si a deciziilor luate zi de zi.

Prevederile pe termen lung servesc drept baza de date comuna pentru organismele implicate in politicile urbane, oferind informatii legate de strategiile de dezvoltare individuala precum si pentru domenii speciale, programe sectoriale si finantarea proiectelor.

Se asigura astfel evitarea situatiei in care diferite strategii sau concepte sectoriale blocheaza conceptul global stabilit prin Planul Urbanistic General .

In acelasi timp strategia poate fi un factor de atractivitate fiind sustinuta cu proiecte adecvate pentru intrprinzatorii privati cat si pentru rezidenti, generand astfel programe la scara ampla in formula parteneriat public-privat. (proiecte legate de obiective de utilitate publica, transport, protectia mediului sau asistenta sociala) care se incadreaza in conceptul de sustenabilitate.

In cazul municipiului Tg.Mures, unde conceptul de dezvoltare urbana implica o strategie comuna in spatiul periurban, aceasta functioneaza ca o structura de baza pentru comunele ce fac parte din zona ,oferind posibilitatea armonizarii proiectelor derulate pe teritoriul comun in parteneriat sau individual.

Liniile directoare rezultate din strategia de dezvoltare urbana reprezinta o viziune cu perspectiva larga care determina imaginea si planificarea urbana pe termen lung (2030). Treptele de integrare in acest program sunt reprezentate de strategia pe termen mediu (2020) si cea pe termen scurt (2015).

Asigurarea conditiilor necesare pentru potentiala pastrare a populatiei in spatiul urban considerat impreuna cu zona periurbana cu tinta atingerii unui numar critic de cca 200.000 loc. Tg.Mures trebuie sa ramana un oras tanar si atractiv cu o populatie cu un nivel educational ridicat.

Pentru pastrarea populatiei in campul urban definit de oras si zona sa periurbana este nevoie de crearea unei diversitati de tipuri de locuire si de spatii atractive aferente zonelor de locuit cu suficiente facilitati care sa raspunda cat mai multor nevoi ale diferitelor grupuri tinta ale populatiei.

Mentinerea populatiei in perimetrul orasenesc inseamna asigurarea conditiilor optime pentru cresterea si implicit marirea numarului si imbunatatirea conditiilor de locuire precum si alte facilitati in raport cu nevoile acestora si conceptul de dezvoltare durabila.

Cresterea nu se refera numai la la populatie urbana ci si la posibilitatea stabilirii pe teritoriul urba si periurban a unor companii (investitori) care si pot sa-si desfasoare activitatea economica in aceste locatii.

In aceasta situatie se pun in discutie rezervele de teren existente pentru dezvoltare pe termen scurt, mediu sau lung.

5.2.ALTERNATIVE

Alternativele pentru PLANUL URBANISTIC GENERAL Tg.Mures preliminar inventariaza doua posibilitati :

-modelul de dezvoltare de tip "intensiv" care admite extinderi ale intravilanului

controlate si reduse ca anvergura si recreaza prin reabilitare sau reconversie resurse disponibile pentru crestere inclusiv pentru imbunatatirea nivelului calitativ al functiunilor urbane.

-modelul de dezvoltare de tip "expandat" care utilizeaza (mai ales pe termen lung) toate rezervele de teren disponibile in spatiul perimetrului administrativ, creaza functiuni cu efect de atractivitate si pentru teritoriile limitrofe si care prin zonele de contact largite in raport cu localitatile din inelul interior al periurbanului ofera premisele unei conlucrari mai bune cu acestea

Alternativa 1 (de tip intensiv) si Alternativa 2 (de tip expandat controlat) dezvoltă următoarele principii:

I.Cresterea urbana

II.Centralitatea

III.Locuirea

IV.Spatii pentru munca

V.Spatii verzi si petrecerea timpului liber

VI.Circulatii

VII.Structura spatiala

I.Cresterea urbana

Alternativa 1.Densificarea intravilanului existent

-Cresterea densitatii in zonele cu densitati reduse si reconversia si restructurarea zonelor cu functiuni abandonate precum si reabilitarea altor zone destructurate sau cu calitati functionale diminuate reprezinta o alternativa a cresterii capacitatii teritoriului urban;

Nu se prevad alte extinderi ale actualului perimetru intravilan(exceptie zona Budiului).Raman zone de separatie (acolo unde exista) intre intravilanul Tg.Mures si perimetrele construibile ale localitatilor din primul cerc al zonei periurbane;

Aceasta abordare este eficienta din punct de vedere al conservarii resurselor de tere pe termen lung.Se conserva astfel o centura verde in jurul orasului si de asemenea nu se extind retelele de circulatie si trafic.

In aceasta ipoteza spatiile de intalnire cu localitatile vecine pot fi conservate ca arii naturale care contribuie la imbunatatirea calitatii vietii urbane.

Alternativa 2. Expansiunea perimetrului intravilan(extinderea) in limitele teritoriului administrativ

- Extinderea controlata in spatii neconstruite cu incorporarea zonelor cu tendinte preexistente de construire ,a zonelor care pot completa functionalitatea la scara intregului oras ,a zonelor afectate de extinderea traficului pentru solutionarea schemelor de circulatie la macroscaza teritoriala ,a zonelor cu rezerve de utilitati . Functiuni potrivite cele mixte,industrie nepoluanta,servicii,,zone controlate,cu densitati reduse pentru functiunea de locuire in vecinatatea zonelor naturale in perimetrul orasenesc .

Aceasta abordare lasa posibilitatea includerii unor culoare de spatii deschise dinspre zonele urbanizate spre spatiile naturale din vecinatatea intravilanului.

Teritoriul zonei periurbane va fi astfel mai compact,localitatile adiacente putand beneficia de facilitatile oferite de centrul polarizator.

Alte categorii functionale ce pot fi inventariate in cadrul celor doua alternative de dezvoltare sunt:

II.Centralitatea

Centralitate-functiuni specifice zonei centrale si echipamente publice de interes supramunicipal;

Alternativa 1 –sugereaza o dezvoltare a conceptului de centralitate prin constituirea unei scheme spatiale bipolare de anvergura diferentiata;

Astfel –reabilitarea prin protectie,conservare,dezvoltare,densificare partiala a actualei zone centrale in relatie cu zona istorica protejata astfel incat aceasta sa-si mentina si sa-si amplifice rolul de zona centrala de maxima atractivitate ce include protectia zonei istorice ,accesibilitate imbunatatita pentru pietoni ,reze rva functionala pentru programe reprezentative,o relationare directa si facila cu cadrul natural (paduri prin zona cetatii,mal Mures prin zona parcului municipal)

- crearea unui al II-lea pol de centralitate ,care sa includa preponderent functiuni si obiective de utilitate publica a caror scara urbana face dificila includerea lor in tesutul urban traditional dominat de reperele dezvoltarii traditional istorice;acest pol ar urma sa beneficieze de vecinatatea cadrului natural fiind unul din punctele de atractivitate pe traseul alternativ amenajat pe malul raului Mures,de o buna accesibilitate legata de modernizarea tramei stradale ,de scara urbana larga care sa-si permita libertatea de expresie si densitate ceruta de programe arhitecturale de mai mare anvergura.

Alternativa 2 –sugereaza o dezvoltare multipolara a conceptului de centralitate,schema spatiala amplasand in teritoriu urban mai multe nuclee de centralitate (zone de dezvoltare).

Crearea si dezvoltarea mai multor” nuclee de centralitate” in spatiul urban,fiecare dintre ele dezvoltandu-si propria identitate,creaza o retea de “spatii de calitate” cu forta de atractie in campul urban,locuitorii avand acces la acestea in zone mai apropiate decat traditionala zona centrala,reducandu-se astfel matricea deplasarilor in si dinspre zona centrala.Aceste zone,mobilate si cu functiuni de importanta municipala sau supramunicipala sunt amplasate astfel incat sa beneficieze de conditii optime de accesibilitate prin circulatii (clasice sau alternative),in vecinatatea elementelor majore ale cadrului natural ,ceea ce creaza premiza unor concepte echilibrate in privinta cadrului construit ca si a spatiului public conectat la cadrul natural.

Amplasarea excentrica in raport cu perimetrul intravilan creaza de asemenea premise favorabile pentru transformarea lor in nuclee integratoare pentru localitatile periurbane situate in inelul cel mai apropiat al municipiului.

III.Locuirea

Funciunea de locuire asigurata prin locuinte colective,semicolective (cuplate sau insiruite) individuale si locuinte construite in conditii speciale.

Alternativa 1 – sugereaza dezvoltarea de tip intensiv a arealelor rezervate locuirii.Principiile ar fi urmatoarele :

- conservarea ,reabilitarea si dezvoltarea functiei de locuire in spatiul zonei istorice si centrale;
- reabilitarea zonelor de locuire colectiva prin reconsiderarea cadrului construit si a spatiului public inclusiv a centrelor de cartier;
- reabilitarea zonelor de locuinte individuale prin limitarea procesului de mixare de functiuni cu grad redus de compatibilitate cu acestea,reducerea circuitelor circulatiei de tranzit ,protejarea in raport cu vecinatatile invazive si poluante.
- imbunatatirea calitatii spatiului urban aferent zonelor de locuit constituite in conditii speciale (teren in panta,etc) prin reabilitarea tramei stradale ,spatiilor publice,echiparii cu utilitati;
- cresterea densitatii zonelor de locuit cu parcelar de tip semirural;
- introducerea in intravilan pentru crearea de zone de locuit a unor suprafete limitate care prezinta potential pentru aceasta functiune prin accesibilitate si rezerva de utilitati;

Alternativa 2 –reprezinta scenariul dezvoltarii zonelor de locuit in mai multe spatii de extindere a intravilanului in formula zone predominant alocate functiei de locuire sau in combinatii cu alte functiuni compatibile

- accentuarea identitatii diferitelor zone de locuit prin cresterea varietatii tipologiei locuirii
- crearea de noi zone de locuit prin reconversii functionale
- dezvoltarea de zone rezidentiale mixte prin reabilitarea sau constructii noi in scopul cresterii

compatibilitatii noilor functiuni in raport cu cea traditionala de locuire

IV.Spatii pentru munca

sunt reprezentate de zonele urbane in care se desfasoara activitati apartinand sectorului primar,secundar si tertiar ,respectiv zonele destinate locurilor de munca.

Alternativa 1 – propune conservarea principiala a zonei ,privita ca un centru de greutate ,traditional destinata pentru activitati secundare si tertiare situata in zona de sud-vest a municipiului.(reabilitare,reconversie,creare de parc tehnologic/IT).

-conservarea nucleelor de productie si servicii integrate in diferite zone urbane
-integrarea serviciilor si a micii productii in zone cu profil dominant rezidential sau in zonele de dezvoltare.

Alternativa 2- propune introducerea in zonele propuse pentru extinderea intravilanului de noi zone de productie nepoluanta si servicii,reabilitarea si reconversia zonelor traditionale alocate locurilor de munca fara accentuarea concentrarii acestora intr-o singura zona (platforma)

-dezvoltarea prin reabilitare,reconversie sau extindere a diferitelor zone de productie si servicii existente in spatiul urban
-crearea in intravilan ,in zonele cu conditii naturale dificile sau in zonele de protectie ale infrastructurii majore de gradini orasanesti pentru agricultura ecologica.
-favorizarea legaturilor facile intre zonele rezidentiale din intravilansii nucleele cu zone de productie si servicii situate in primul inel al zonei periurbane.

V.Spatii verzi si pentru petrecerea timpului liber

Spatiile verzi,circulatiile alternative,spatiile pentru petrecerea timpului liber reprezinta o prioritate legata de imbunatatirea conditiilor de viata ale locuitorilor.

Alternativa 1- dezvolta un concept de multiplicare a parcurilor de dimensiuni mici si medii in toata structura urbana unde exista spatii de rezerva neconstruite sau obtinute prin reconversie.

Acest concept valorifica specificul tesutului urban traditional care contine o multitudine de mici parcuri si square-uri in zonele generate de modificari ale tramei stradale (intersectii) sau la intalnirea diferitelor tipuri de parcelar.

In zonele fara parcelar aceasta alternativa propune reamenajarea spatiului public in scopul sporirii procentului de zona verde rezultat din optimizarea functiunii de circulatie si parcare.

Alternativa II – sugereaza crearea unei “centuri verzi” cu spatii ample care sa valorifice elementele majore ale cadrului natural, respectiv raul Mures si padurile adiacente intravilanului orasenesc.Acest sistem de spatii verzi cu rol ecologic va putea fi valorificat pentru legarea printr-un sistem de circulatii alternative a diferitelor zone ale tesutului urban .Amenajarea malurilor de ape (r.Mures si afluentii sai) precum si a anumitor trasee din “ padures-parc” va crea spatii pentru petrecerea timpului liber precum si puncte de interes pentru turismul de sfarsit de saptamana.

In mod special ,in cazul acestui principiu solutia finala ar trebui sa combine ambele alternative in scopul atingerii unui inalt grad de irigare a tesutului urban cu elemente ecologice ce vor asigura necesarul de spatii verzi pentru fiecare locuitor si vor atenua deplasarile conventionale(circulatii de autovehicole) pentru petrecerea timpului liber. Aceasta alaturare de alternative va creste numarul de spatii verzi incorporate in scopuri ecologice si pentru petrecerea timpului liber.

Este foarte importanta legarea prin trasee pietonale a diferitelor parcuri,maluri de ape si a zonelor aferente padurii-parc in scopul suprapunerii unui sistem ecologic si natural peste cel construit.Aceste culoare verzi generate de elementele cadrului natural vor crea legaturi prin promenade peisagere catre inelul de localitati periurbane cu care se invecineaza municipiul.

VI.Circulatii

Un sistem de circulatii integrat si performant este esential pentru buna functionare a municipiului si poate fi imbunatatit prin mai multe metode.

Pentru oricare dintre alternativele create in functie de reabilitarea traseului caii ferate(reabilitarea pe traseul actual prin includerea in subteran sau reabilitare prin deviere partial,de asemenea pozitionata in subteran),in ceea ce priveste circulatia rutiera trebuie urmarite cateva aspecte:

- imbunatatirea sistemului de transport public ca o alternativa a deplasarilor cu autoturisme proprietate particulara;
- legaturi multiple si puncte de conexiune intre sistemul de circulatii conventional si sistemul de circulatii alternative;
- aplicarea principiului "multimodal" pentru angrenarea corecta a tuturor capacitatilor de deplasare.
- dezvoltarea sistemului de centuri ocolitoare care sa asigure inchiderea inelului complet astfel incat traficul de tranzit sa poata fi deviat in orice directie;
- inchiderea unui inel de circulatie rapida intre principalele artere de penetratie in oras pentru posibilitatea selectarii traseelor de acces in si intre diferite zone din oras;
- reabilitarea traseului actual al caii ferate prin repositionarea in adancime (in diferite tipuri de sectiuni) astfel incat sa se elimine punctele de conflict cu circulatia rutiera si sa se elimine disconfortul de vecinatate

VII.Structura spatiala

Structura spatial propusa urmareste reducerea concentratiei fenomenelor urbane situate pe axa traditional a zonei central-istorice pe directia nord-est sud-vest rezultat al evolutiei istorice si predeterminata de configuratia cadrului natural (culoar definit de raul Mures si terasele sale);

Se propune dezvoltarea axei natural construite in lungul raului Mures al carui potential natural sa fie redat orasului precum si dezvoltarea axei secundare in lungul culoarului de circulatie care uneste principalele zone urbane de pe latura de sud;

Se creaza astfel premiza expandarii spatiului urban si pe directii transversal nord-vest sud-est.

Dezvoltarea spatiala – gestionarea terenului ca resursa prima si epuizabila a oricarei forme de dezvoltare urmeaza cateva reguli de organizare a structurii urbane (legate si de ponderea intravilanului existent in raport cu teritoriul administrativ)

-Zonele restructurabile (tip brownfield) au prioritate in raport cu cele greenfield(terenuri neocupate)

-Extinderea intravilanului –ponderata –si pe baza evaluarii necesarului de teren si functiuni pentru perioada vizata(termen mediu si lung).

-Urbanizare etapizata si structurata in functie de situatia sistemului global (urban si periurban).

Schema spatiala urmareste anulara zonei de ruptura –discontinuitate urbana-reprezentata de traseul actual al caii ferate;

- refacerea legaturilor cu elementele majore ale cadrului natural (raul Mures,afluenti,terasele dealurilor inconjuratoare,paduri)
- echilibrarea dezvoltarii de tip unidirectional (SE-NV) prin extinderea linilor de forta in teritoriu pe directia transversala;

Axe de dezvoltare propuse:

- axa centrala cu rol cultural , universitar si al serviciilor administrative (dezvoltarea ei in adancime,legatura cu r.Mures,Platoul Cornesti);
- axa nord –sud –reabilitarea calitatii zonelor de locuit colective (Alee,Cornisa,Tudor Vladimirescu,Dambul Pietros,Mureseni);

- axa sud-vest –reabilitare zone de productie traditionale;
- -axa Poclos,axa Budiu – valorificarea culoarelor natural in tesutul urban);
- axe determinate de relatii periurbane (Unirii-Sancraiu de Mures;T.Vladimirescu-Livezeni,Corunca;Mureseni-Cristesti,Ungheni;7 Noiembrie-Sangeorgiu de Mures)

5.3. OBIECTIVE DE UTILITATE PUBLICA

5.3.1. INSTITUTII SI SERVICII

- Spital regional de urgenta
- Centru conferinte
- Centru targuri si expozitii
- Campus universitar
- Sistem de zone verzi cu rol de agrement si sport

5.3.2. GOSPODARIE COMUNALA

- Piete agroalimentare,logistica pentru aprovizionarea populatiei ,produse alimentare ecologice
- Parcaje publice in zona centrala
- Parcaje colective de cartier

5.3.3. CAI DE COMUNICATII

- Modernizare traseu CF cu eliminarea barierelor si conflictelor din tesutul urban
- Strazi rapide de legatura (inel de circulatie rapida cu rol de distributie in spatiul urban si periurban
- poduri peste r.Mures (carosabile,pasarele pietonale cu valente peisagere)
- Sistem circulatie alternative pentru biciclisti,pietoni,etc)
- traseu tren urban ca suport de accesibilitate in inelul periurban

5.3.4. INFRASTRUCTURA MAJORA

- Centuri ocolitoare
- Legaturi autostrazi
- Resurse energetice neconventionale,resurse de apa de calitate superioara

5.3.5. PATRIMONIU CONSTRUIT

- Zone construite protejate – banci de date ,strategii si proiecte pentru reglementarea managementului in aceste zone
- Clasare cladiri si ansambluri sec.XX – Regulament de interventie pentru protectia si conservarea acestora

5.3.6. PATRIMONIU NATURAL

- Valorificare mal r.Mures ca zona naturala si construita
- Zone natural protejate,plan de management al acestora,regulamente adaptate ca interfata construit-natural
- Impaduriri,reglementari pentru patrimoniul de spatii verzi si plantatii din spatiul urban
- Perdele de protectie si plantatii pentru stabilizare versanti
- Coridoare ecologice amenajate in zone de protectie a infrastructurii

5.3.7. ZONE CU POTENTIAL DE RISC

- Monitorizare si reglementare pentru zone cu pante semnificative, poldere ,paraie
- Monitorizare si reglementare pentru zone de protectie sanitara, de protectie a infrastructurii sau zone cu risc tehnologic (Obiective SEVESO)

6. STRATEGIA DE DEZVOLTAREA A MUNICIPIULUI TG.MURES

6.1 VIZIUNEA DEZVOLTARII

Deși valoarea unui concept este deseori măsurată prin gradul său de punere în practică, în cazul conceptului de dezvoltare urbană, cu toate că materializarea acestuia poate dura zeci de ani, valoarea lui influențează în mod fundamental evoluția orașului și gândirea locuitorilor săi, încă din momentul enunțării.

Reactualizarea Planului Urbanistic General al municipiului Tîrgu Mureș propune un concept de dezvoltare a orașului pe termen mediu (2020) și lung (2030), integrând aspecte privind dezvoltarea spațială, economică, infrastructurală, cu atuu-rile specificului cultural al orașului, și acordând totodată atenție problemelor sociale și de mediu. Scopul Planului Urbanistic General este, deci, de a garanta coerența dezvoltării teritoriului urban.

Ideea **coerenței mediului** - ce include atât ariile construite cât și spațiile libere deschise - derivă din moștenirea culturală europeană și reprezintă fundamentul prezentei dar și viitoarei colaborări pentru orașele din țările Uniunii Europene.

Creșterea importanței calității mediului derivă din :

- influența moștenirii urbane și arhitecturale europene
- impactul nevoii sociale pentru mediu îmbunătățit
- cerințele dezvoltării durabile

Calitatea spațiilor publice, a peisajului și arhitecturii au o influență importantă asupra calității vieții și solicită adoptarea unei **viziuni integrate** asupra dezvoltării aspectelor sale economice, sociale, ecologice și culturale prin cooperarea în acest scop a elementelor sistemelor administrative și politice, precum și a reprezentanților societății și sectorului privat.

Municipiul Tîrgu Mureș este un centru de convergență și tradiție multiculturală, situat la întâlnirea diferitelor zone și trasee, cu vocație de gazdă, atractiv pentru afaceri, evenimente, turism, învățământ, cercetare.

Fuziunea între diferitele funcțiuni tradiționale și funcțiunile noi, potențate de capitalul cultural, științific, economic și financiar aflat în sinergie, trebuie să conlucreze astfel încât, împreună cu aportul de teritoriu și potențial uman din zona periurbană, să realizeze saltul calitativ spre dezvoltare durabilă în anii următori.

Unul dintre atuu-rile majore ale orașului Tîrgu Mureș îl reprezintă **locuitorii săi**, inovativi și deschiși mediului de afaceri, pregătiți să valorifice un context favorabil.

Conceptul de dezvoltare urbană, gândit în formula mai multor alternative, reprezintă un instrument complex și interactiv dar și suplu în același timp, fiind necesară adaptarea sa continuă la realitatea în schimbare, utilizatorii săi (Consiliul Local, instituțiile descentralizate, reprezentanții Guvernului în teritoriu, dar și societatea civilă) urmând să-l adapteze treptat necesităților lor.

Prevederile pe termen lung servesc drept bază de date comună pentru organismele implicate în politicile urbane, oferind informații legate de strategiile de dezvoltare individuală, precum și pentru domeniile speciale, programe sectoriale și finanțarea proiectelor.

În cazul municipiului Tîrgu Mureș, unde conceptul de dezvoltare urbană implică o strategie comună în spațiul periurban, aceasta funcționează ca o structură de bază pentru comunele

ce fac parte din zona periurbană, oferind posibilitatea armonizării proiectelor derulate pe teritoriul comun în parteneriat sau individual.

Propunerile Planului Urbanistic General Preliminar și ale Strategiei de Dezvoltare au în vedere:

- constituirea unui suport pentru definirea identității orașului,
- crearea de instrumente de lucru pentru dezvoltări viitoare în scopul asigurării coerenței spațiale și funcționale,
- promovarea *comunicării* ca suport pentru coerența deciziilor tuturor celor angrenați în procesul de dezvoltare.

Strategia de dezvoltare include în același timp viziunea legată de identitatea mun. Tg. Mureș.

Sintagma de “oras multicultural” propusă pentru această etapă a dezvoltării sintetizează cumulul de caracteristici și potențialitate menite să se sprijine și să orienteze dezvoltarea sa pe termen mediu și lung.

Municipiul Tg. Mureș este un centru de convergență și tradiție multiculturală, situat la întâlnirea diferitelor zone și trasee, cu vocație de gazdă, atractiv pentru afaceri, evenimente, turism, învățământ, cercetare.

Fuziunea între diferitele funcțiuni tradiționale și funcțiunile noi potențate de capitalul cultural, științific, economic și financiar aflat în sinergie trebuie să conlucreze astfel încât împreună cu aportul de teritoriu și potențial uman din zona periurbană să realizeze saltul calitativ spre sustenabilitate și dezvoltare durabilă în anii următori.

6.2. PRINCIPIILE URBANISMULUI INTELIGENT

Principiile ce susțin strategia de dezvoltare, reprezintă principiile “urbanismului inteligent” și ele se regăsesc în conceptual de dezvoltare pe termen mediu și lung :

1. integrarea regională;
2. echilibrul cu natura;
3. echilibrul cu tradiția;
4. sistem de transport echilibrat;
5. tehnologie adecvată, competitivitate ;
6. eficiență;
7. matricea de oportunități;
8. conviețuirea în spațiul urban care cunoaște o ierarhizare a conceptului spațial adaptată nevoilor individului și societății (spațiul pentru individ, spațiul pentru prietenie, spațiul pentru proprietari-cetățeni, locul pentru vecinătăți, spațiul pentru comunități, locul pentru domeniul public);
9. scara umană;
10. integritatea instituțională;

Un plan conceptual ar trebui să conțină principiile unei viziuni integrate .

Gruparea acestor principii va defini sistemul de valori care stă la baza strategiei pe termen mediu și lung :

- eficiența și funcționalitatea** (orasul trebuie să asigure condiții de înaltă calitate pentru rezidenți și întreprinzători în viața de fiecare zi)
- convivialitatea** (conservarea și dezvoltarea diversității culturale a individualității, calitate a mediului natural și construit)
- solidaritate-echitate** – reducerea tensiunilor sociale rezultate din prezenta categoriilor defavorizate, adaptarea spațiului urban și a funcțiunilor sale nevoilor diversificate ale cetățenilor săi.

6.3. OBIECTIVE PRIORITARE ALE STRATEGIEI DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI TG.MURES

6.3.1. RELATII IN TERITORIU

Obiectivul nr.1

-extinderea și consolidarea rolului de pol regional al municipiului Tg.Mures asupra întregii zone periurbane, prin distribuția activităților în acord cu potențialele locale și prin modernizarea rețelelor de comunicație și transport;

Obiectivul nr. 2

-Structurarea funcțiunilor urbane în scopul conlucrării cu inelul 1 și 2 a teritoriului periurban pentru optimizarea și diversificarea acestora care să deservească o populație considerată pe ansamblu;

6.3.2. PROFIL DEZVOLTARE ECONOMICA

Obiectivul nr.1

-Profilarea și dezvoltarea mun.Tg.Mures ca centru universitar de cercetare și promovare a sănătății, de dezvoltare IT, centru de servicii, turism, afaceri, cultură, comunicare;

Obiectivul nr.2

-Protejarea și valorificarea potențialului uman, cultural și de mediu pentru creșterea atractivității orașului pentru turism și îmbunătățirea calității vieții;

Obiectivul nr.3

-Menținerea și modernizarea profilului de producție industrial (înaltă tehnologie), logistica și transport;

6.3.3. CADRU CONSTRUIT

Obiectivul nr. 1

-Atenuarea dezechilibrului dat de concentrarea activităților pe axa tradițională istorică nord-est sud-vest, reechilibrarea distribuției funcțiunilor prin dezvoltarea de axe și legături suplimentare ;

Obiectivul nr.2

-Valorificarea, conservarea și protejarea fondului construit valoros și a peisajului cultural ca factor al dezvoltării și al identității teritoriale;

Obiectivul nr.3

-Reabilitarea și asigurarea calității locuirii în diferitele zone de locuit (locuințe colective, locuințe individuale, locuințe în condiții speciale de constructibilitate);

Obiectivul nr.4

-Asigurarea necesarului de suprafețe pentru locuințe noi, cu prioritate în zone aflate în proximitatea orașului și în vecinătatea unor elemente naturale cu potențial de agrement;

6.3.4. CIRCULATIE SI TRANSPORT

Obiectivul nr.1

-Optimizarea sistemelor de circulație globale, multimodale, cu componenta internațională, națională, regională, locală;

Obiectivul nr.2

-Modernizarea, eficientizarea și extinderea sistemului de circulație urbană ca suport pentru schema spațial propusă;

6.3.5. ECHIPARE EDILITARA

Obiectivul nr.1

-Dezvoltarea de programe pentru surse de energii regenerabile,neconventionale;

Obiectivul nr.2

-Modernizarea și eficientizarea rețelelor edilitare;

Obiectivul nr.3

-Asigurarea echipării edilitare pentru zonele de urbanizare;

6.3.6. PROTECTIA MEDIULUI

Obiectivul nr.1

-Protejarea habitatelor naturale valoroase și a cadrului natural

Obiectivul nr.2

-Protecția și conservarea zonelor naturale în sensul menținerii biodiversității și valorificării durabile a resurselor naturale.

Obiectivul nr.3

-Protejarea și reabilitarea spațiilor verzi din interiorul cartierelor de locuințe colective;

Obiectivul nr.4

-Reabilitare și crearea de noi zone verzi în scopul satisfacerii necesarului de spații verzi raportat la numărul de locuitori;

Obiectivul nr.5

-Reducerea emisiilor și a factorilor de poluare, precum și prevenirea potențialelor riscuri naturale sau tehnologice;